11191

LIBR. SERVICE
1102 WALNUT STREET,
DANVILLE, ILL. 61832

8.28

DARBININKAS

L. NR. 54. SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. TREČIADIENIS - WEDNESDAY, RUGPIŪTIS - AUG. 11, 1965 910 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN 21, N. Y. 10 CENTŲ

Pirčiupio vyriausias žudikas išaiškėjo - G. Zimanas

N.Y. Times korespondentas Theodore Shabad buvo nuvežtas Lietuvoje ir į Pirčiupį — kaip jis liepos 26 nr. rašo, į kaimą, kuriame 1944 vokiečiai nužudė 119 gyventojų. Pirčiupio istoriją lygina su Lidice Čekoslovakijoje ir Oradur prie Glane Prancūzijoje.

Korespondentas ten patyrė, kad Pirčiupis yra 30 mylių į pietus nuo Vilniaus, prie Rudninkų girios. "Kelios mylios nuo kaimo, gale vingiuoto kelelio, einančio gilyn į girią, buvo pietų Lietuvos partizanų štabas. **Jiem vadovavo Genrikas Zimanas, Lietuvos komunistų partijos laikraščio Tiesos redaktorius, žydas.**"

"Turistų reikalui Vilniaus universiteto studentai ir vienas jų profesorius, buvęs partizanas Rudninkų girioje, atnaujino pustuzinį rąstais išklotų apkasų, kuriuose gyveno partizanų vadovybė ir rengė pasalas bei sabotažo žygius prieš vokiečius nuo 1942 ligi raudonajai armijai užimant sritį 1944 liepos mėn."

—o—

Apie Pirčiupio barbarybę daug kalbama ir rašoma. Iš Sovietų paskelbtos medžiagos Darbininkas (1964 birželio 19, 23, 26, liepos 1) buvo priėjęs išvadą, kad Pirčiupio kaimas ir jo gyventojai buvo sovietinių partizanų auka — sovietiniai partizanai, naikindami pravažiuojančius vokiečius karius ir verbuodami sau talkininkus iš Pirčiupio kaimo, išprovokavo vokiečių represijas, kokias jie praktikavo Čekoslovakijoje Belgijoje, Prancūzijoje; kokias Sovietų Kruglovas įsakė vartoti Lietuvoje nuo 1944 — deginti ūkius, kuriuose bus pastebėti Lietuvos partizanai ar jų rėmėjai.

Šioje N.Y. Times korespondento informacijoje naujas vienas dalykas — **nurodyta pavardė ir vardas tikrojo Pirčiupio žudynių kaltininko — karo nusikaltėlio Genriko Zimano.** Genrikas Zimanas, kuris vadovavo bolševikų partizanų provokaciniam vokiečių užpuldinėjimui prie pat Pirčiupio kaimo ir užtraukė vokiečių represijas kaimo gyventojam.

Bolševikų partizanai buvo bolševikų kovojančio fronto dalis. Gali būti suprantamos jų pasalos priešininkui vokiečių kariuomenei. Bet Genrikas Zimanas labai gerai žinojo, kad tokios pasalos užtraukia vietos gyventojam represijas. Tai žinodamas, Genrikas Zimanas pasalas rengė prie šio kaimo. **Jam rūpėjo ne kaimo gyventojus išsaugoti nuo represijų grėsmės, bet priešingai — išprovokuoti jų sunaikinimą, kad paskui galėtų jų raudoti kaip Neronas Romos, ją liepęs padegti.**

Čia ir yra ciniškiausias Genriko Zimano nusikaltimas prieš žmoniškumą.

Sovietų ašaros dėl Pirčiupio, Genriko Zimano žodžiais tariant, "tai buvo sukčiavimas, bet ne visi moka atskirti sukčiavimą ir demaskuoti sukčius. Deja, būna ir taip, kad melas ir demagogija klaidina žmones. Tačiau dabar padėtis pasikeitė" (Tiesa 1965 rugpiūčio 3). Pasikeitė, **nes N.Y. Times korespondentas demaskavo pagrindinį Pirčiupio žudynių nusikaltėlį ir sukčių — Genriką Zimaną.**

Kuriuos miestus nori auginti Lietuvoje ir kurių augimą pristabdyti

Korespondentas Shabad aplankė ir Trakus, kurie yra 17 mylių nuo Vilniaus. Patyrė, kad **pilis buvo atremontuota prieš Chruščiovo valią.** Esą Chruščiovas nenorėjęs skirti tam pinigų. Bet užsimojimas atremontuoti galėjo būti teisinamas tuo, kad pilis galėjo būti argumentas prieš vokiečius — kaip istorinė pasipriešinimo vieta kryžiuočių ordino agresijai.

Liepos 27 Times jau be korespondento parašo kreipia dėmesį į pramonės paskirstymo planą Lietuvoje. Pagal tą planą numatyta Vilniaus nebeplėsti — naujos pramonės jame neorganizuoti. Dabar Vilniuje gyvena jau 10 proc. visų gyventojų. Nebus plečiamas nė Kaunas, kuriame yra 270.000 gyventojų. Kiti pramoningi miestai yra Klaipėda, Šiauliai ir Panevėžys. Jie taip pat nebus plečiami. **Numatyta iki 1980 supramoninti mažesniuosius miestus: Alytų, Kapsuką (Mariampolę), Jurbarką, Jonavą ir Kėdainius.** Tuose miestuose gyventojų skaičius iš 5,000-10,000 bus pakeltas per 15 metų iki 50,000-80,000. Atskiriem miestam numatytos atskiros pramonės šakos. Pvz. Alytuje bus gaminamos skalbiamosios mašinos ir šaldytuvai, Mariampolėje reikmenys maisto krautuvėm.

AMERIKA IR MASKVA

Azijos konflikte susiduria iš vienos pusės Amerika, iš kitos trejetas: š. Vietnamas, kom. Kinija ir Sovietai. Amerika siekia išjungti iš priešininkų eilės Sovietus. Kiek tai sekas?

Amerikos taktika: ropė ir linksmas veidas:

Sekam Amerikos pastangas organizuoti draugiškus santykius su Maskva. N.Y. Times informavo, kad Amerikos diplomatam pavesta rodyti aktyvumo santykiam gerinti su Sovietais. Pačiam centre pasiskubinta patvirtinti konsulatų pasikeitimo sutartį. Sovietų vadam Brežnevui ir Kosyginui pranešta prezidento LBJ noras plėsti prekybinius santykius su Maskva; esą Vietnamo karas neturįs kliudyti santykių su normalinimo tarp Washingtono ir Maskvos. Atstovui Kohler pavesta rodytis, kur tik gali, viešumoje. Birželio mėn. jis nuvyko į Leningradą atidaryti Amerikos architektūros parodos. Tokiu tikslu nuvyko į Minską, paskiausiai į Kijevą. Valstybės pareigūnų kalbose ir net spaudoje vengiama minėti faktus, kurie galėtų erzinti Sovietus. D. Lawrence atkreipė dėmesį, kad ir prezidentas kalboje apie Vietnamą nutylėjo Sovietus, nors jie, ne kas kitas įrengė š. Vietname raketas, kurios nušovė Amerikos lėktuvą.

Maskvos taktika: nosies rietimas ir užsiprašymas

A. Harrimanas informavo prezidentą, kad Sovietai nori taikos Vietname, bet jie nerodo iniciatyvos derybom organizuoti. Sovietų vadai nevengia progų smerkti Amerikos politikai Vietname, žada paramą š. Vietnamui. Ir ne tik žada. Sovietai pastatė, kaip minėta, raketų bazes. Sovietai treniruoja š. Vietnamo lakūnus sovietiniam lėktuvam MIC-21.

Sovietai demonstruoja savo šaltumą Amerikos valdžios pareigūnam. Kijeve, kur atletikos rungtynėse dalyvavo ir amerikiečių atletai, atletų sąjungos atstovai buvo pasodinti į garbės vietas, o Amerikos diplomatinis atstovas buvo ignoruotas. Amerikos atstovo surengtas Kijeve priėmimas buvo visiškai ignoruotas.

Rodo abejingumą ir kultūrinių mainų programai. Daugiau dėmesio skiria santykiam su privatinėm firmom (tai jau "liaudies" atstovai). Aštriai niekina Ameriką prieš vietos gyventojus. Toną davė Kosyginas, Suslovas. Niekinimas eina net per tokią Lietuvoje leidžiamą "Tiesą", kuri (rugpiūčio 4) specialiai paskelbė komunisto amerikiečio Bonoskio tvirtinimus, kad Amerikos demokratija tai "ciniškas veidmainiavimas". — Kongreso nariai — retas kuris ne spekuliantas, sukčius, "balsavimo demokratija Jungtinėse Amerikos Valstijose yra apgavystė"... Prezidentas Johnsonas apgavęs balsuotojus ir t.t.

Kolioti ir šantažuoti — yra sovietinė taktika. Prisideda dar padidinti užsiprašymai nusiginklavimo konferencijoje Ženevoje. **Amerikos linksmą veidą ir siūlomas "ropes" Maskva vertina kaip Amerikos silpnumo ženklą ir norą bet kokiom sąlygom išsisukti iš padėties, kuri apsunkina vykdyti "Didžiosios visuomenės" kūrybą.**

VIETNAME: žmonės žūsta šimtais

P. Vietnamo Vietkongas (komunistai) rugpiūčio 6 paskelbė prašymą š. Vietnamui siųsti pagalbos. Kom. Kinija tą pat dieną pasiskelbė pasiryžusi siųsti pagalbą Vietkongui. Ir Maskva pritarė: esą Amerikos 'agresija negali liktis nenubausta".

Ghanos atstovas rugpiūčio 6 prezidentui Johnsonui kalbėjo, kad reikia Amerikai sustabdyti oro atakas š. Vietname. Prezidentas į tai paprašė, kad Ghanos prezidentas praneštų Hanoi vyriausybei: "mūsų karinis pasipriešinimas baigsis, kai bus baigta agresija".

Diplomatinės kalbos nieko nedavė. Sustiprėjo kariniai veiksmai. Amerikos lėktuvai tebebombarduoja tik antrinius taikinius š. Vietname ir komunistų telkinius p. Vietname, lengvinant vyriausybės kariuomenei gintis. Pranešimai kalba apie šimtus žuvusių komunistų ir vyriausybės karių, apie susprogdintus prie Danang Amerikos gazolino tankus su 2 mil. galonų, apie komunistų pastangas perkirsti kelius, apsupti miestus, skaldant teritoriją ir naikinant dalim.

Kritiškiausioje padėty yra Duc Co miestas, pietuose nuo Pleikų apsuptas nuo birželio 3 ir ginamas 150 vyriausybes karių bei 14 amerikiečių. Vyriausybės pastangos pasiųsti pagalbą ir pralaužti apsupimo žiedą lig šiol nepasisekė. Kariuomenė stovi per 7 mylias nuo apsupto miesto.

— **Prezidento LBJ** politikai pritarimas pagal Gallupo duomenis šiuo metu yra 65 proc., prieš mėnesį buvo 69 proc.

Titano gaisre žuvo 53

Arkansas valstybėje Titano raketos požemyje rugpiūčio 9 kilo gaisras, ir žuvo požemyje remonto darbus dirbę 53 darbininkai. Išsigelbėjo pora. Tai didžiausia lig šiol katastrofa prie raketų. Pati raketa nesprogo.

Laimikis komunistam Azijoje

Singapuras rugpiūčio 9 pasiskelbė pasitraukiąs iš Malaysijos sąjungos ir virstąs nepriklausoma valstybe, kuri sieks neutralumo politikos. Sąjungoje liko Malajai, Sarawak ir Sabath. Sąjunga sudaryta 1963 Anglijos iniciatyva ir jos globoje. Singapuro pasitraukimas laikomas komunistų laimėjimu, smūgiu Anglijos politikai, kliuviniu Amerikos politikai Azijoje.

Lodge ir Ky nėra draugai

Amerikos atstovo Henry Cabot Lodge Jr. ir Vietnamo min. pirm. Nhuyen Cao Ky santykiai šalti. Ky, 34 metų generolas, įtaria, kad Lodge esąs jam priešingas, nes jis pasisakęs už civilinę vyriausybę ir remiąs nušalintą min. pirm. Khanh.

Cabot Lodge nepopuliarus ir tarp Vietnamo katalikų dėl jo praeities. Jo laikais buvo nužudytas prezidentas Diem, jo atstovybė davė globą Diem priešininkui prokomunistui budistų vadui Thich Tri Quang, o Diemo broliui ta pati atstovybė išdavė perversmininkam, ir jis buvo nužudytas.

VIETNAME amerikiečių aukos

Nuo 1961 sausio 1 iki 1965 rugpiūčio 5 Vietnamo kare žuvo 546 amerikiečiai; lėktuvų ir susisiekimo nelaimėse žuvo 261, dingo be žinios 40, komunistų nelaisvėje 17, kovose sužeistų 2,892.

— **Amerikiečių Vietname** rugpiūčio 9 buvo jau 82,400.

Judėjimas tebėra suvaržytas

Tas pats laikraštis, bet be minėto korespondento Shabad parašo, liepos 22 pranešė, kad judėjimas tarp Baltijos valstybių tebėra suvaržytas. Pagal direktyvas, privalomas tiek Sovietų Sąjungai draugiškų komunistinių valstybių turistam, tiek vakariečiam, kurie vertinami kaip galimi šnipai, atviros tėra Baltijos valstybių sostinės ir jų apylinkės. Nors yra tiesioginis traukinys tarp Maskvos ir Tallino, bet turistas iš Maskvos į Tallinną pasukamas vykti pro Leningradą. Iš Leningrado traukinys eina pagal Suomijos įlanką. Neseniai šia linija paleistas ir lėktuvas užsieniečiam. Bet tiesiai iš Maskvos į Tallinną skristi negalima. Nei iš Tallinno į Rygą. Laikraštis aiškina, kad suvaržytas judėjimas saugumo sumetimais. Manoma, kad Baltijos ruože yra raketų bazės ir kiti kariniai įrengimai.

VYSK. PR. BRAZIO IŠLEISTUVĖSE rugpiūčio 5: iš kairės — dr. J. Kazickas, prel. J. Balkūnas, vysk. P. Brazys, Lietuvos atstovas J. Kajeckas. Nuotr. V. Maželio.

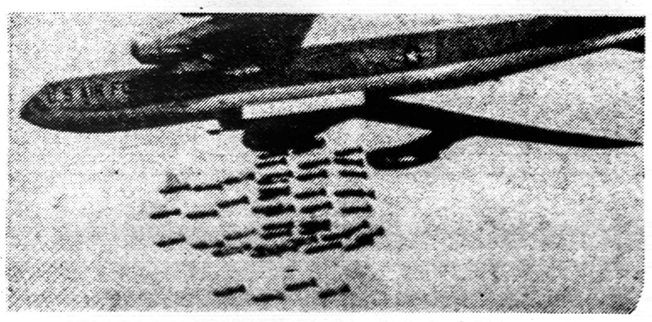

VIETNAMO PAUKŠČIAI: Bombonešis B-52 iškrauja savo krovinį.

Dėl Vietnamo tarp LBJ ir respublikonų

R. Nixonas rugpiūčio 10 ragino nesustabdyti oro atakų prieš š. Vietnamą; ragino sudaryti pilietinį komitetą, kuris organizuotų civilinę pagalbą P. Vietnamo gyventojam. Taip pat aštriai kaltino prezidentą, kad jis viešus priekaištus dėl Vietnamo politikos nukreipia į respublikonų vadus (Fordą), kurie jo politiką dėl Vietnamo remia, o nesiima sudrausminti savo partijos vadų, kurie jo politikai dėl Vietnamo priešingi. Suminėjo čia daugumos vadą Mansfieldą ir užsienių komisijos pirmininką Fulbrightą.

— **Art. Goldbergas** numato siūlyti dar vieną nuolaidą Sovietam—atsisakyti nuo reikalavimo, kad Sovietai mokėtų skolas J. Tautų Kongo operacijai.

— **Amerika tebeduoda** Indonezijos kariuomenei paramos. Tuo nepatenkinta Anglija, kuriai tenka su Indonezijos kariuomene kariauti.

— **Saugumo Taryba** rugpiūčio 10 Kipro klausimą išsprendė būdingu savo bejėgiškumo parodymu: paragino abidvi puses susilaikyti nuo veiksmų, kurie didintų įtampą.

AMERIKOS VEIDAS KEIČIASI: naujų balsų milijonas, miesto įtaka, imigrantai..

Kongreso priimti ar rengiami įstatymai žymiai padės keisti Amerikos valdžios veidą. Vienas iš tų įstatymų — **prezidento pasirašytas rugpiūčio 6 "balsavimo teisių įstatymas".** Juo panaikinami balsavimo teisei įgyti raštingumo egzaminai; panaikinamas kai kur veikęs mokestis už balsavimo teisę (pvz. Mississippi 2 dol.); įvedama bausmė trukdantiem naudotis balsavimo teise.

— **Otto F. Otepkos** istorija bus nagrinėjama spalio 11. Otepka buvo valstybės departamente saugumo pareigūnas. Jis buvo iš tų pareigų atleistas dėl informacijų davimo senato komisijai. Senato komisijoje sen. Dodd kėlė aikštėn, kad netvarka yra su departamentu, jei jis baudžia valstybei ištikimą pareigūną.

— **New Yorke** dėl majoro ir kitų pareigūnų rinkimų pastebima tarp gyventojų didelė apatija.

— **Atlante** 60 mylių nuo Miami rugpiūčio 7 laive buvo iššūdyta įgula — 5 asmens. Paaiškėjo, kad tai darbas Roberto Ramorez, Castro šalininko, kuris suimtas ir prisipažino.

Įstatymas buvo pasirašytas rugpiūčio 6, jau rytojaus dieną buvo paskirti federaliniai inspektoriai šiai balsavimo teisei vykdyti. Pietų valstybėse, Mississippi, Alabamoje, Louisianoje, Georgijoje, Virginijoje, So. Carolinoje ir dalyje N. Carolinos, **įstatymas, numatoma, duos apie vieną milijoną balsų daugiau.** Tai žymiai pakeis balsavimo rezultatus. Tikriausiai demokratų naudai.

DIRKSENAS NELAIMĖJO: ateina su tuo miestų persvara valdžioje

Senate rugpiūčio 4 sen. Dirkseno siūlomas konstitucijos papildas nesurinko dviejų trečdalių balsų — trūko 7, už balsavo 57, prieš 39. Tai buvo kova tarp dviejų Illinois senatorių — demokrato P. Douglas ir respublikono E. Dirkseno. Dirkseno siūlomas papildas leido apsispręsti atskirom valstijom, ar įstatymų leidimo rūmai jose turi būti sudaromi pagal gyventojų daugumos balsus, ar vieni iš tų rūmų gali būti ir kitaip sudaromi (pvz. pagal skirtingų ūkinių grupių interesų atstovavimą). Šiuo papildu buvo siekiama pašalinti 1964 vyr. teismo aiškinimą, kad **visi rinkimai turi būti pagal daugumos balsų skaičių.** Papildo nepriėmus bus toliau vykdomas teismo aiškinimas. Jis turės didelės reikšmės vietos valdžiai — **juo sustiprins įtaką miestų, kuriuose susitelkę darbininkai, bedarbiai, ir šiaip elementas, mažiau surištas su gyvenama vieta. Sumažės įtaka ūkininkų, smulkių savininkų, kurie yra konservytesnis elementas.** Sustiprės įtaka radikalesnio ir net revoliucingesnio elemento. Partijų žiūrint, daugiau laimės demokratai, ir pralaimės respublikonai, kurie buvo įsistiprinę tarp ūkininkų.

GRAIKIJOJE ĮTAMPA AUGA

— **Graikijoje** įtampa tarp karaliaus ir buv. min. pirm. Papandreou, 77 metų, auga. Papandreou atleistas nuo liepos 15, bet jis veikia savo partiją, kad ji pasipriešintų bet kuriam kitam kandidatui sudaryti vyriausybę. Jis laiko save tinkamiausiu pirmininku, o karalius vis tiek atsisako jį skirti. Jį remia ir Graikijos komunistai. Būdinga, kad Sovietų spauda jį tebevadina "teisėtu min. pirmininku".

IMIGRACIJOS ĮSTATYMAS: praveria duris italam, graikam.

Imigracijos įstatymas eigoje. Jis atmeta senąjį principą — kvotas atskiriem kraštam. Kvotos davė pirmenybę labiausiai Europos šiaurės kraštam. Dabar kitas principas — pirmiausia sujungti perskirtas šeimas, **įsileisti Amerikos piliečių šeimos narius; toliau žiūrėti imigranto asmeninių kvalifikacijų.**

Naujas principas turės veikti nuo 1968. O iki to laiko neišnaudotos Anglijos, Airijos kvotos bus panaudotos Italijos, Graikijos imigrantam. Pvz. iš Anglijos gali imigruoti 65,0 0 0 per metus, o imigruoja 25,000, Airijos kvota 17,750, o išnaudota tik 6,500. Tuo tarpu italam skirta kvota 5,666, o laukia eilėje 249,583, Indijai kvota 100, o laukia 16,614. Nuo 1968 ims veikti naujas principas, pagal kurį 20,000 vizų skirta ir imigrantam iš ne vakarinio pusrutulio, vadinas, galės imigruoti ir iš Afrikos.

Naujai rengiamu įstatymu daugiausia galės pasinaudoti tuo tarpu italai bei graikai. Bendras metinis imigrantų skaičius paliekamas maždaug tas pats — 350,000.

Baltasis džiaugiasi, kad raudonasis Lietuvą rusina

Mich. Koriakovas pasakoja, kad vasarodamas Cape Cod susipažino su šviesiaplauke ir šviesiaake lietuve, kuri prieš karą gyveno Lietuvoje. Puikiai rusiškai kalbėdama, ji pasipasakojusi apie savo giminaites. Esą gavusi laišką iš vienos, kuri yra Chicagoje. Liūdna jai buvę, kad ta iš Chicagos rašo tik angliškai ir nemoka nė žodžio lietuviškai. Džiaugėsi kita, kuri rašė jai laišką iš Kauno. Ji rašė, žinoma, lietuviškai, bet ji pradžiuginusi tetą, prirašydama laiške ir rusiškai: esą pasidžiauk, teta, mano pasisekimu. Ir teta džiaugėsi . . .

Koriakovas sakosi, kad ji nustebino ši lietuvė. Ji apsiskaičiusi, inteligentinga, kultūringa ir džiaugėsi, kad giminaitė išmoko rusiškai. O čia, užsieny, sako Koriakovas, dažniau išgirsti ką kita;

išgirsti skundus "Rusijos tautų priverstine rusifikacija".

Šie skundai, dėsto Koriakovas, eina iš įvairių pusių. Pavyzdžiui, tokis mokytas žmogus kaip Harvardo profesorius Hazard savo knygoje "Sovietinės valdžios sistema" sako, kad SSSR nerusų tautom "rusų kalba yra privaloma antroji kalba". Tokį Harvardo profesoriaus pasakymą Koriakovas šitaip supranta: "Jeigu privaloma", tai reiškia tokia, kuri ne reikalinga nerusų tautom, kurios nenori jos mokėti".

Taip suprasdamas "privalomą kalbą", Koriakovas nesutinka su kaltinimais, kad Lietuvoje vykdoma rusifikacija, ir

pats imasi kaltintojo rolės amerikiečiam — kam jie kelia balsą dėl rusifikacijos Lietuvoje.

Esą rusai vykdo Lietuvoje kalbos atžvilgiu labai išmintingą darbą. Tokiam tvirtinimui pagrįsti imasi Amerikos pavyzdžio: Esą" neseniai Atstovų Rūmų priimtas įstatymas padaro anglų kalbą faktiškai privaloma valstybine kalba Jungtinėse Amerikos Valstybėse . . ." Atstovų Rūmų pažiūrą remia N.Y. Times. Jo vedamasis "reikalauja ne mažiau ir nedaugiau kaip priverstinio anglų kalbos įvedimo".

Koriakovas sakosi, kad jam artimas Times nusistatymas. Esą "valstybė yra valstybė, ir jeigu valstybės reikalai atliekami anglų kalba, tai piliečiam privalu ją mokėti, kitaip jiem nebus prieinama rinkimų būdelė". "Tiktai.

svarbu, kad amerikiečiai pripažintų ir Rusijos interesus ir nustotų skelbę domagogiją

dėl to, kad "rusų kalba yra privaloma antroji kalba" nerusų tautom Sovietų Sąjungoje. Juo labiau, kad kalbos klausimas sprendžiamas Rusijoje su didele išmintim ir taktu . . ."

Rusų emigrantinės spaudos nespėjam pasekti. Bet laikraščiui atėjo į talką Em. J., atkreipdama dėmesį į New Yorke leidžiamą "Novoe russkoe slovo" dienraštį, kuris liepos 29 paskelbė Mich. Koriakovo straipsnių serijoje "Lapeliai iš bloknoto" savo pasikalbėjimą lietuviškais reikalais.

"Suprantama, kad rusų kalba vaidina tarptautinės kalbos rolę. Jeigu ne rusų kalba, tai kas? Anglų"?

Taip "sudirbęs" tuos, kurie imasi "demagogijos", ir pateisinęs rusų kalbą kaip "tarptautinę", Koriakovas griebiasi dar vieno argumento. Girdi, popiežius Jonas XXIII paskutiniais savo gyvenimo mėnesiais atsidėjęs mokėsi rusiškai . . . Senatorius Edvardas Kennedy, po aviacijos katastrofos būdamas ligoninėje, daug laiko skyrė rusų kalbai. Ir Koriakovo išvada: "Reikia tik džiaugtis, kad mergaitė lietuvė Kaune išmoko rusiškai, kaip tai padarė gyventojai, sakysim, Taškento srity".

—o—

Skaitai Koriakovo samprotavimus ir stebiesi, kaip laisvame krašte sveiko proto žmogus gali lyginti rusų kalbos padėtį Lietuvoje su anglų kalbos padėtim Amerikoje; rusų kalbos padėtį okupuotame krašte su anglų kalbos padėtim laisvoje angliškai kalbančios daugumos valstybėje.

Jei jau norėtų lyginti rusų kalbos padėtį Lietuvoje, tai nebent su anglų kalbos padėtim Vokietijoje, kada karo pabaigoje amerikiečiai Vokietiją okupavo.

Bet kaip tada būtų atrodę Koriakovui, jei amerikiečiai Vokietijos mokyklose anglų kalbą būtų įvedę kaip "antrą privalomą kalbą", jai būtų skyrę daugiau pamokų negu gimtajai vokiečių kalbai? Jei vokiečius pareigūnus iš vokiškų įstaigų būtų pasiuntę į Puerto Rico ar Texas fabrikus, ar Aliaskos miškus, o jų vietoj amerikiečiai pareigūnai tebūtų toki, kurie į atvykstančius interesantus tik angliškai kreipiasi? Lietuvoje Stalinas dar buvo įsakęs atsiunčiamiem į Lietuvą rusam išmokti vietos gyventojų kalbą, bet Chruščiovas ir tą įsakymą panaikino.

(Skaitytojo dėmesį verta nukreipti šioje vietoje į dr. V. Vardžio straipsnį paskutiniame Aidų nr., kuriame pavyzdžiais nurodoma, kaip Baltijos okupuotuose kraštuose rusų kalba padaryta ne "tarptautine" susižinojimo priemone, bet rusifikacijos įrankiu, ir koks yra skirtumas tarp Jungtinių Valstybių valstijų ir sovietinių respublikų).

Koriakovas apsimeta nesuprantąs, kad amerikiečiai protestuoja ne prieš svetimų kalbų mokėjimą, bet prieš rusų kalbos vartojimą okupuotuose kraštuose kaip prieš rusifikacijos priemonę.

Jis džiaugiasi iš tikrųjų ne tuo, kad anais mergaitei pasisekė išmokti rusiškai, bet tuo, kad lietuvius sekasi rusifikuoti.

Koriakovas nori būti naivus, popiežiaus ir Kennedy pavyzdžiais teisindamas rusifikaciją Lietuvoje, kur rusų kalbą mokomasi ne laisva valia, bet prievarga. Ar gal jis mano kad Maskvos emisarai jau buvo įsakę ir Jonui XXIII ir Edvardui Kennedy mokytis rusiškai? O gal minėdamas, kad jiedu griebėsi rusų kalbos mirties akivaizdoje, leidžia suprasti, kad tokioje padėtyje yra jau ir Lietuva?

Skirtumo tarp mokytis svetimą kalbą ir priversti mokytis svetimą kalbą nenori matyti Koriakovas. Nenori, nes jis galvoja taip, kaip galvoja rusas imperialistas.

Baltajam rusui Lietuva tai Rusijos dalis, provincija. Bolševikai užgrobdami Lietuvą, tik grąžino carų imperializmą.

Nebe pirmas kartas, kad

baltieji rusai šiuo atžvilgiu eina ranka rankon su raudonaisiais — už imperialistinę Rusiją ir jos ekspansiją.

Baltasis rusas, net ir būdamas laisvame krašte, smerkia amerikiečius, jei jie pasisako prieš Rusijos imperializmą, už tautų laisvę ir apsisprendimą.

(b).

SPAUDA

Kas nutiko, kai Latvijoje komunistai nelatviai buvo liepiami išmokti latviškai

Šiame puslapyje apžvelgiama, kaip baltųjų rusų laikraštis "Novoe russkoe slovo" mėgina teisinti Lietuvos rusifikaciją palyginimu su Jungtinėm Valstybėm. Girdi, ir J. Valstybėse yra privaloma anglų kalba . . . . Ko tas palyginimas vertas, rodo konkretūs faktai, kuriuos nurodo Vytautas Vardys **Aiduose** 1965 Nr. 6, vardu "Sovietinio kolonializmo 25 metai". Jame **tas palyginimas atmetamas:**

". . .sovietinio federalizmo negalima lygint su amerikietiškuoju. . . Sovietiškai organizuotas federalizmas palieka sovietinėm respublikom mažiau autonomijos, negu jos turi nefederalistiškai organizuotos JAV apskritys (Cook County Chicagoje, Westchester - New Yorke ar pan.). Lietuvių komunistų patirtis šitai labai gerai pailiustruoja. Pavyzdžiui, 1957 m. Lietuvos komunistų partijos ir valdžios aparato vadovai norėjo tęsti hidroelektrinių statybą, naudodami Lietuvos upių jėgą, tačiau turėjo sutikti su didžiulės šiluminės stoties statyba, kuriai dujos vamzdžiais atvaromos iš Ukrainos, t.y. iš kelių šimtų mylių atstumo. Ir 1958 m. tie patys vadovai norėjo patys reformuoti respublikos švietimo organizaciją, bet turėjo priimti chruščiovinę reformą, dėl kurios nukentėjo gimtoji kalba ir tt. Kiek vėliau, 1964 m., tie vadovai prišinosi (M. Gedvilas tuo reikalu net atspausdino laišką Izvestijose) vidurinio mokslo periodo suredukavimui į dešimtį metų (Lietuvoje būdavo vienuolika), tačiau gavo priimti 1964 rugpiūčio mėn. "visasąjunginį" pereformavimą. Tie patys vadovai 1961 m. buvo Chruščiovo išbarti net už tokį nesvarbiu atrodantį dalyką kaip pasirinkimą, kokius meno paminklus (įvairius pastatus, varpines, bažnyčias, kai kuriuos didikų rūmus) restauruoti Lietuvoje. Po Chruščiovo kritikos visi restauracijos pareigūnai buvo išmesti iš savo vietų ar gavo kitus skyrimus (Įdomu betgi, kad valymas ir politikos pakeitimas įvyko **po** Nikitos kritikos, ne pačių Lietuvos komunistų iniciatyva)".

Autorius nurodo, kaip **Maskva nepasitiki net komunistais nerusais ir infiltruoja į vietos partiją rusus:**

"Latvijos pavyzdys dar ryškesnis. 1959 m. latvių komunistų ir valdžios vadovai pareikalavo, kad patys latviai gautų daugiau pramoninių gėrybių, kurių Latvijoje gausiai pagaminama, kad latviams būtų teikiama pirmenybė stojant į komunistų partiją, kad nelatviai Latvijoje būtų liepiami išmokti latviškai. Tačiau Maskva pasipriešino, apkaltindama vietinius komunistų vadus "lokalizmu" ir net "buržuaziniu nacionalizmu". Sekė valymas ir trėmimas. Jokiame kolonialiniame krašte Afrikoje tokie reikalavimai, kaip jie buvo kelti Latvijoje, nebūtų taip atšiauriai traktuojami, kaip "nekolonialinėje" Sovietų Sąjungoje . . . Turime daug pavyzdžių, rodančių, kad Maskva pilnai nepasitiki nerusais komunistais . . . Reikia taip pat pridėti, kad Pabaltijo komunistų partijose randame neproporcingai didelį rusų narių nuošimtį ir (kiek šykšti informacija leidžia spręsti) tokį pat neproporcingai didelį nuošimtį rusų vadų vidurinio lygio vadovų pozicijose valdžios aparate. Pavyzdžiui 1961 m. Latvijos komunistų partijoje tebuvo tik 44 nuošimčiai latvių narių, nors latvių procentas krašte dar tebebuvo aukštesnis, t.y. 62 nuošimčiai. Lietuvoje rusai ir kiti nevietiniai sudaro apie 38 nuošimčius partijos narių skaičiaus, nors tokių žmonių nuošimtis krašte tėra 21, iš kurių tik 8,5 nuošimčiai tėra rusai. Estijoje tais pat metais komunistų partijoje buvo 60 nuošimčių estų, o visame krašte — 72 nuošimčiai".

Maskvos politika nepatenkinti vietos komunistai, bet . . .

"Latvijoje reakcija buvo pati aštriausia. 1959 m. Latvijos vicepremjeras Eduards Berklavs, senas priešrevoliucinis komunistas, kartu su eile jaunesnių komunistų funkcionierių, pasipriešino Maskvos diktatui, pareikalaudami gana žymių reformų. "Sukilėliai" pareikalavo, kad Maskva sumažintų tokią pramoninę produkciją Latvijoj, kurios gaminiai beveik visiškai iš Latvijos išvežami. Toliau jie pareikalavo duoti pirmenybę tos pramonės kūrimui, kuri nereikalinga didelio žaliavų importo. Pagaliau tie latviai komunistai pareiškė, jog jie tol svetur neveš Latvijoje gaminamų šaldytuvų, kol nebus patenkinta vietinė rinka . . . Svarbu taip pat pridėti, kaip anksčiau jau buvo minėta, kad latvių vadovai norėjo liepti nelatviam valdininkam išmokti latviškai . . . . ir kad mokyklų programos duotų daugiau valandų latvių geografijos, istorijos, kalbos bei literatūros pamokoms".

"1959 m. birželio 10 pats Nikita Chruščiovas atvyko į Rygą pasižiūrėti, kas čia darosi. Pora dienų trukę posėdžiai "išsprendė" latvių "sukilėlių" likimą. Berklavs buvo deportuotas, būrelis kitų pašalinti iš vietų, senas komunistų partijos centro komiteto sekretorius Janis Kalnberzinš išmestas ir "paspirtas" į ceremoninę Latvijos aukščiausio sovieto prezidiumo pirmininko (paleckinę) kėdę, Vilis Lacis, žymus latvių rašytojas ir stalininių premijų laureatas, pašalintas iš ministrų tarybos pirmininko vietos . . Lietuvos Sniečkus, visada kiek netikras savo vieta, buvo atsargesnis ir stipriais įspėjimais sugebėjo sulaikyti lietuvius partiečius nuo panašaus ekonominio "sukilimo". Lietuvoje tuo metu vyko daugiau kultūrinių pozicijų valymai, nors dėl ekonominio "lokalizmo" iš partijos buvo išmesti (ir gal net suimti) du centrinio partijos komiteto nariai. Tačiau šis epizodas mažai žinomas ir Lietuvos spaudoje dabar visai neužsimenamas".

Juokai Lietuvoje

— Draugas direktoriau! kaip jūsų statybos valdyboje vystoma meno saviveikla? — klausia korespondentas.

— Visi dainuoja.

— O kada būtų galima apsilankyti repeticijoje?

Čia priėjo Kindziulis ir paaiškino:

— Tik atlyginimų išmokėjimo dienomis.

VOKAI, išleisti Lietuvos okupacijos 25 metų sukakčiai paminėti. Viršutin voką išleido Lietuvių Filatelistų d-ja.

Lietuvoje

Kas tas raudonasis generolas Bartašiūnas

Juozas Bartašiūnas, kovodamas su Lietuvos partizanais, degindamas Lietuvos ūkius, jų savininkus deportuodamas į Sibirą, prisilygino Muravjovo koriko rolei Lietuvoje. Kas jis buvo, daugiau žinių paskelbė dabar Tiesa liepos 27, minėdama jo 70 metų amžiaus.

Jis gimė Diržių kaime Linkuvos valsčiuje. Pasimokęs dviklasėje, stojo dirbti Rygoje. Mobilizuotas karo tarnybai, susidėjo su komunistais ir tapo partijos nariu nuo 1919. Bolševikam įsigalėjus gavo atsakingas pareigas Gudijoje, tada mokėsi ir baigė partinę vidurinę mokyklą eksternu Maskvoje.

Bolševikam 1940 užėmus Lietuvą, jis buvo čia atkeltas ir paskirtas kariuomenės 26 korpuse "vidaus reikalų liaudies komisariato ypatingoje skyriaus viršininko" pareigom. Karo pradžioje buvo evakuotas į Čeliabinską, tapo "lietuviškosios divizijos" nariu. "Nuo 1944 iki 1953 metų ėjo Lietuvos TSR vidaus reikalų ministro pareigas . . . 1953 metais pablogėjus sveikatai, J. Bartašiūnas išėjo į pensiją".

Norite geros meniškos fotografijos —

PORTRETO - ŠEIMOS - VAIKŲ

Vaikų progų: vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir kt. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys —

VYT. MAŽELIS

Tel. HYacint 7-4677

422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.

LITAS Investing Co. Inc.

kviečia

Pirkti akcijas su garantuotu dividendu ir augančia verte
Taupyti — atidarant sąskaitą (ligi 5½%)
Skolintis automašinoms, namų remontui, akcijų pirkimui

Dėl prospekto ir kitais reikalais:
V. VEBELIŪNAS, 100-21 89th Ave., Richmond Hill N. Y.; HI 1-6799
A. VEDECKAS, 83 Morgan St., Stamford, Conn. — Tel. 325-0...

Darbo valandos: šiokiadieniais 6 - 9 val. vak.; šeštadieniais 9 - 4 val.

FOTOGRAFAS
Romualdas Kisielius

Tarptautinės Fotografų Sąjungos narys, baigęs Amerikos kariuomenės foto mokyklą. Jums už prieinamiausią kainą atliks visokius fotografinius darbus.

Dėl susitarimo skambinti — GLenmore 2-0029

— HAVEN REALTY —

Real Estate • JOSEPH ANDRUSIS • Insurance

Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudos, Income Tax užpildymas. Mutual Funds — Pinigų investacijos.

Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 val. popiet.

87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. • Tel. VI 7-4477

REPUBLIC Liquor Store, Inc.

322 Union Avenue, Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas EV 7-2089
JUOZAS BRUŽINSKAS, Manager
Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitokioms progoms

PIRMAUJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE
VOKIŠKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI
Mūsų krautuvėse geriausios dešros
Kelionei ir TV užkandžiui — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai
Užeikite — įsitikinsite!

6 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 6

New Yorke — 1654 2nd Avenue — TR 9-3047
(Tarp 85 - 86 g-vių)
Ridgewoode — 56-54 Myrtle Ave. — VA 1-7068
Astorijoje — 28-28 Steinway St. — AS 4-3210
Hempsteade — 310 Front Street — IV 3-5540
Flushinge — 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights — 82-10 37th Avenue — DE 5-1154

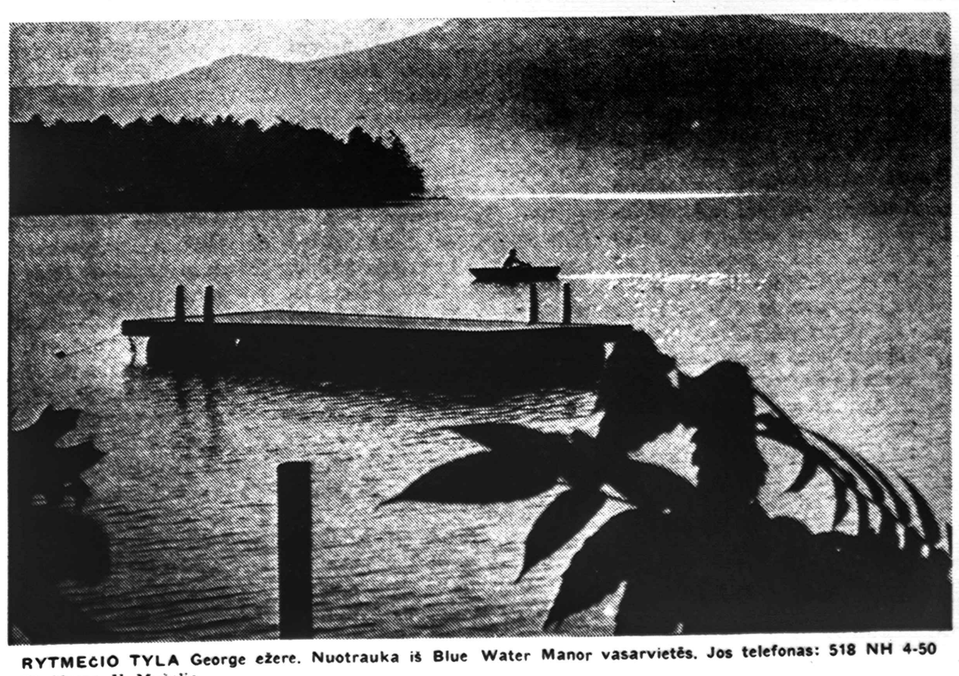

RYTMEČIO TYLA George ežere. Nuotrauka iš Blue Water Manor vasarvietės. Jos telefonas: 518 NH 4-50 71. Nuotr. V. Maželio.

DARBININKAS 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN 21, N. Y.

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKĄ, LDS ORGANĄ DARBININKĄ ir LIETUVIŲ ŽINIAS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

Prenumeratos kaina $7.00 — Subscription per year $7.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUŽIEDĖLIS

Straipsnius ir korespondencijas redakcija talpo savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Visi mūsų žygiai veda į vieną tikslą

Algimantas P. Gureckas,
LNAK Jungtinių Tautų komisijos pirmininkas

Jei dar kas galėjo abejoti Kongreso rezoliucijų reikšme Baltijos valstybių laisvės reikalui, tai visas abejones išblaškė Kosyginas, Suslovas ir jų pakalikas Lietuvoje Sniečkus, pratrūkę pagauto vagies pasipiktinimu prieš Atstovų Rūmų rezoliuciją. Šios rezoliucijos svoris keletą kartų padidėtų, jeigu ir Senatas ją priimtų. Todėl **rezoliuciją pravesti Senate yra visų lietuvių Amerikoj skubus, svarbus ir, deja, nelengvas uždavinys.**

Šiuo metu rezoliucijos yra Senato užsienių reikalų komiteto pirmininko senatoriaus Fulbrighto rankose. Jis yra vienas iš pačių įtakingiausių ir karščiausių Amerikos draugystės su Sovietų Sąjunga šalininkų. Baltijos kraštų laisvės klausimas jam tėra nemaloni kliūtis tą draugystę ugdyti ir puoselėti. Baltijos valstybių laisvės rezoliuciją pateikti Senato pilnačiai jis gali tik nuolat ir kietai kitų savo kolegų senatorių spaudžiamas. Todėl **mes turime savo ruožtu raginti visus mums prieinamus senatorius, kad jie neleistų Fulbrightui rezoliucijas jo komitete numarinti.**

Valius Bražėnas klausia apie žygį į Jungtines Tautas: ar vienas žygis reiškia atsisakymą nuo kito, nuo žygio į Senatą? (Darbininkas, š.m. liepos 28). Jokiu būdu. Žygio į Jungtines Tautas organizatoriai nemano, kad jis turėtų ar galėtų nustelbti laiškų senatoriams rašymo vajų ir kitus, su rezoliucijos pravedimu surištus, darbus. Masinė manifestacija New Yorke pirmoje eilėje turėtų atkreipti į Baltijos valstybių laisvės reikalą didžiosios Amerikos spaudos dėmesį ir laimėti jam amerikiečių ir viešos nuomonės palankumą. Gi senatoriai kaip tik vadovaujasi visuomenės nuomonėmis ir pageidavimais, ypač masiškai ir organizuotai išreikštais. **Pasisekusią manifestaciją būtinai reiktų pilnai išnaudoti kaip svarbų argumentą spaudžiant rezoliucijai abejingus senatorius ją paremti ir pravesti Senate.**

Pagaliau ne tik organizuojamas žygis, bet ir rezoliucija dėl Baltijos valstybių laisvės taiko į Jungtines Tautas. Atstovų Rūmų priimtoji rezoliucija ragina prezidentą: "atkreipti pasaulio viešosios nuomonės dėmesį Jungtinėse Tautose ir kituose tam tinkamuose tarptautiniuose forumuose... į apsisprendimo teisės paneigimą Estijos, Latvijos ir Lietuvos tautoms ...". Taigi žygio ir rezoliucijos tiek galutinas tikslas, tiek kelias į jį yra tas pats. Tikslas — Lietuvos ir kitų Baltijos kraštų laisvė, kelias per Jungtines Tautas.

Siekiant iškelti Jungtinėse Tautose Lietuvos laisvės klausimą mums svarbiausia laimėti Jungtinių Amerikos Valstybių vyriausybės palankumą ir paramą. Šiame krašte gyvendami, daugiausia ir galime konkrečiai veikti ta kryptimi. Žygis į Jungtines Tautas stengsis įtaigoti Amerikos visuomenę, Kongresą ir vyriausybę. Negalime tačiau užmiršti, kad Jungtinės Tautas sudaro 114 valstybių ir kiekviena iš jų turi vieną balsą, išskyrus Sovietų Sąjungą, kuri turi tris. **Todėl Lietuvos Nepriklausomybei Atstatyti Komitetas yra numatęs kreiptis su manifestacijos nutarimais ir kita medžiaga į visas Jungtinių Tautų valstybes, išskyrus Sovietų Sąjungą ir jos kolonijas Ukrainą ir Gudiją.** Nebus taip pat kreipiamasi į komunistinę Kiniją, Indoneziją ir kitas komunistines ar laisvas valstybes, kurios nėra Jungtinių Tautų nariai.

Žinome, kad Jungtinėse Tautose yra visokių valstybių — demokratinių ir diktatūrinių, laisvų ir komunistinių, sovietų priešų ir jų draugų. Niekas nemano, kad komunistines, pusiau komunistines ar prokomunistines valstybes būtų galima sugraudinti Baltijos tautų likimu. Tačiau kai varnos dėl sūrio susipiauna, kartais žvirbliukas gabalėlį nusineša. Taip nutiko 1 Pasauliniam kare susipiovus rusiškam ir vokiškam ereliams, taip ir vėl gali nutikti. Tik ta prasme mums, lietuviams, gali būti reikšmingas ir naudingas komunistinio pasaulio skilimas ir jo vidinės rietynės. Baltijos kraštai gali atgauti laisvę tik palankios tarptautinės situacijos ir savo pastangų dėka. Ant auksinio padėklo mums laisvės niekas neatneš— nei varna, nei balandis, nei erelis. Turime patys kietai dirbti išnaudodami visas pasitaikančias progas.

Teisingai Vilius Bražėnas reikalauja, kad visi mūsų žygiai eitų ranka rankon, vienas kitą stiprindami ir remdami. Nors **žygio į Jungtines Tautas ir akcijos į Senatą pobūdis ir priemonės yra skirtingos, bet jie abu siekia vieno tikslo.** Tikime, kad žygis į Jungtines Tautas padės rezoliucijų pravedimo Senate pastangoms ir jas papildys vieša, masine manifestacija už Lietuvos laisvę.

Dabar—žygis į Jungtines Tautas

Laisvės kovos kelyje nutekėjo 25 metų pavergimo sukaktis. Ji parodė, kad lietuvių veikla Vakaruose nebuvo beprasmė. Tai didina ryžtingumą naujiem užsimojimam. Tarp jų pora stambiausių — kova dėl rezoliucijos Senate, žygis į Jungtines Tautas.

Dėl žygio į Jungtines Tautas buvo pradžioje abejojančių: ar pasiseks surinkti žmones ir pinigus? ar tai turės reikšmės Lietuvos laisvės reikalui? ar ne geriau būtų tokius pinigus išleisti patvaresniam ilgiau išliekančiam reikalui, kuris nebūtų tik momento blykstelėjimas?

Gal šios abejonės kilo iš realaus gyvenimo pažinimo, o gal ir iš pavargimo, bet jos susilaukė atsakymų: pinigų, kuriuos žmonės deda šiam konkrečiam reikalui, nesudės, jei tik apskritai prašysi aukoti; o kada atsiras kitas konkretus sumanymas, kuris patrauks žmonių dėmesį — jie vėl duos nešykštėdami; pinigų yra, ir žmonės juos duoda, tik reikia, kad jie matytų, kam tas pinigas nueina. Gi pasisekimas sutraukti žmones—jis priklauso ne nuo vienų organizatorių; jis priklauso nuo mūsų visų.

Kogi iš "mūsų visų" norima?

★

Organizatoriai lankė naujosios Anglijos centrus. Lankė "sostinę" Chicagą. Jie neprašė ten neprieštarauti jų žygiui. Neprašė stebėti iš šalies jų veiklą ir žavėtis jų entuziazmu. Jie prašė aktyvaus įsijungimo, nes tai žygis visų lietuvių, žygis, kuris reiškia visų lietuvių norus ir solidarumą.

Solidarumas reikalauja dvejopo dalyvavimo — kai ateis manifestacijos diena (lapkričio 13), dalyvauti joje; iki ji ateis, dalyvauti savo pinigine parama. Šiuo metu pinigas yra skubiau reikalingas, nes Madison Square Garden patalpas reikia šį mėnesį išnuomoti. Ir sumokėti teksią ar ne 14.000.

★

Pradžia gera — kalbėjo organizatoriai. Pradininkų aukotojų pavardes tegul skelbs jie patys. Čia užtenka pažymėti, kad vienas (iš New Yorko) skyrė tris tūkstančius, vienas (iš Michigano) taip pat tris tūkstančius, vienas (iš Chicagos) tūkstantinę. Tai pradininkai atskiri asmens, kurie jau seniai žinomi savo atvirom piniginėm daugeliui lietuviškų reikalų. Tačiau nebūtų tikslinga viltis sudėti į kelis ar kelicliką asmenų.

Piniginė našta turi būti padalyta lygiu svoriu. To reikalauja solidarumas. Lygus svoris bus tada, kai mažų pajamų asmuo atiduos "našlės skatiką", o didelių pajamų asmuo jaus savo sąžinės reikalu prisidėti suma, atitinkančia jo pajamas. Pagal tai kiekvienas pats galės spręsti, kiek jis yra gyvas tautinės bendruomenės narys, kiek jis dalinasi visuomenine našta lygiom su kitais..

★

Alto nutarimas — pritarti žygiui ir jam skirti tūkstantinę— teisingas. Tai susilauks teigiamo vertinimo tarp aukotojų. Jie matys, kad pinigai, kuriuos jie dėjo Alto rinkliavom, nueina konkretiem laisvės kovos reikalam. Altas čia išvengė klaidos, kurią praeityje buvo padaręs, sabotuodamas akciją dėl rezoliucijų Kongrese.

Būtų prasminga, jei, pavyzdžiui, ir Vilkas bendrai ar jį sudarančios grupės kiekvieną skyrium prisidėtų taip pat simboline šimtine. Tai būtų naudinga ne tik bendram žygiui, bet ir tų organizacijų prestižui.

VASARIO 16 GIMNAZIJOS mokiniai vienos programos metu.

Amerikos Lietuvių Tarybos pranešimas

Rugpiūčio 2 d., Chicagoje, ALT Biure įvykusiame ALT centro valdybos susirinkime išklausytas iš New Yorko atvykusių Lietuvos Nepriklausomybei atstatyti komiteto pirmininko A. Mažeikos ir valdybos nario Alg. Budreckio pranešimas apie rengiamą New Yorke lietuvių manifestaciją š.m. lapkričio 13 d. Plačiau išdiskutavus pateiktą manifestacijos programą, siekiančią sutraukti į Madison Square Garden keletą dešimtų tūkstančių lietuvių protestui prieš Lietuvos okupaciją, bolševikų įvykdytą prieš 25 m., ir kreipimuisi į Jungtines Tautas su reikalavimu smerkti okupaciją ir sovietinį kolonializmą, Alto centro valdyba pritarė komiteto užmojui, pažadėjo paramą ir taip pat nutarė skatinti Alto skyrius ir visuomenę komiteto žygį remti darbu ir dalyvavimu manifestarijoje. Šiam tikslui iš Alto iždo Lietuvos Nepriklausomybei atstatyti komitetui paskirta 1,000 dol.

Centro valdyba aptarė ir kitus aktualiuosius organizacijos reikalus, pasiinformavo apie vykdomus liudininkų apklausinėjimus Senato Užsienio Komitete dėl JAV — Sovietų konsuliarinės sutarties ratifikavimo. Aptarti ir būsimo metinio Alto suvažiavimo (š.m. spalio 23-24 d.) reikalai.

Posėdyje dalyvavo: E. Bartkus, T. Blinstrubas, Dr. K. Drangelis, A. Rudis, L. Šimutis, Dr. J. Valaitis ir J. Talalas.

Taip pat pranešimą išklausė Lietuvos generalinis konsulas dr. P. Daužvardis ir JAV LB Centro valdybos pirmininkas J. Jasaitis.

ALT

Vajus Vasario 16 gimnazijai

Vasario 16-sios gimnazijos rūmų skoloms išmokėti komitetas finansinį aukų vajų pratęsia. Visi laimėjimų knygelių platintojai (JAV LB apylinkių valdybos, organizacijos ir atskiri asmenys) ir jas gavusieji, knygelių šakneles prašomi grąžint iki š.m. rugsėjo mėn. pradžios. Rugsėjo pradžioje įvyks ir laimėjimų paskirstymas.

—o—

Valerijonas Šimkus, Vasario 16-sios gimnazijos rūmų skoloms išmokėti komiteto pirmininkas, jau trečia savaitė serga ir gydosi namuose. Dėl kto pirmininko ligos susilpnėjo ir lėšų telkimas Vasario 16-sios gimnazijos rūmų statybos skoloms apmokėti.

—o—

Vasario 16-sios gimnazijos rūmų statybos skoloms apmokėti reikalinga visų laisvojo pasaulio lietuvių parama, todėl prašomos aukos. Jas siųst adresu: St. Anthony Savings and Loan Association, 14 47 So. 49th. Court Cicero, Illinois 60650, Account Nr. 20814.

— **Prof. K. Pakšto monografijai** po 10 dol. aukojo dr. Adolfas ir Jadvyga Damušiai ir Zigmas Dailidka.

MIESTELIS. KURIS BUVO MANO

NELĖ MAZALAITĖ

Laimėjęs "Aidų" premiją

(7)

Taigi, neišrankiojo tėvas, nerankios nei jis. Tiktai kad pirmiau tie, kurie dar buvo likę laukuose, buvo pasinėrę į javus, gi dabar tarsi pirtyje, gulėjo pliki — jų neuždengė nei nususę dirsėti rugiai, nei dobilienos — nei rugiagėlės, net vikiai, net kūkaliai neaugo: jie žydėdami galėjo savo gražumu apgauti akį. Liūdnas buvo gyvenimas — jeigu galvojo, o jeigu pradėdavo galvoti — jis ieškojo, kas kaltas, o jeigu atrasdavo kaltąjį, tai nebuvo jis pats. Taip jau skirta, kad ir kiek dirbtum, nevyksta ir galas. Neverta nė pradėti.

Žinoma neverta. Be to, ar nesi girdėjęs, kad viena bėda ateina į talką kitai, jeigu reikia ką pribaigti. Taip įvyko. Dailavosi jis po kelias parapijas, leidosi visoms mergoms žiūrimas, ir pats pasijuto bežiūrįs į vieną. Ir tai čia pat, gretimame kaime. Užpelkiuose ji beauganti. Ir ji atsirado kaip išimta iš jo knygų: graži buvo Elenutė, ir dora, ir garsus ūkininkas buvo Ruzgaila. Ir pirmą kartą Pranciškus nesiuntė piršlio, nevertėjo nė vargti, jis pats juto. Juk čia pat, visi žino, visi perdaug gerai žino, nepadės, jeigu skelbsies bajoru.

Bet jis vis tiek kalbino mergelę, nes iki šiol, visos lygstamosios nebuvo pasiekusios nė jo švarko kišenės, ne tik širdies. O dabar įkliuvo.

Jis kalbino, ir ji kalbėjo pati. Pamanykit, kokia ji buvo, jauna ir drąsi — ji aplinkiniais takeliais, o paskui ir stačiai, prasitarė, jog nieko nebus iš jų kalbėjimo, jeigu ir pasiliks kaip yra. Bet jeigu — jeigu jis susiimtų, sutvarkytų ūkį, jeigu tai netiesa, kad žmonės apšaukia jį Slinkiu —

Ir Pranciškus Joskaudas, vadinamas Slinkiu, žadėjo ir tikėjo. Tiktai, kad jo kailyje gyveno tasai Slinkis, tai jisai migdė jį nežadinęs ir į kiekvieną reikalą, į kiekvieną darbą, atsišaukdavo: paskui.

Ir taip bėgo tas paskui ir paskui, rytoj ir rytoj, ir mergelė taipgi nuliūdo, ir jai dar priaugo vargelis: tėvas taip ir pasakė be išvedžiojimų ir vilčių: "Negalvok ir neprasidėk galvoti". Tėvas negrasė, nemušė — ne tokia giminė buvo, tiktai tarė, ir namiškiai žinojo, jog reikia klausyti.

Tačiau tėvas taipgi pažino ir jaunystę ir žinojo, kiek ji gali. Dėl to, kai buvo sueigos, kai viename ar kitame kaime šoko jaunieji, Elenutės brolis, kad ir nežiūrėdamas, matė, su kuo šoka sesuo, su kuo vėdinasi po šokio ant prieangio ir su kuo susižiūri. Brolis matė tėvo akimis ir žinojo, kada prieiti prie sesers.

Šitaip buvo šitą birželio pradžios linksmą vakarą, kai darželiuose gėlės skleidėsi viena per kitą ir alyvos žydėjo, ir du kartus Pranciškus šoko su Elena ir girdėjo jos širdies liūdnumą ir pats nelinksmas melavo, jog jis tikrai labai užimtas darbais, kad ji tikėtų juo ir lauktų. Ir to trečio šokio nebegavo. Tai brolis priėjo, linksmai ir gerai juokaudamas, pakalbino seserį — taigi, tokia jau giminė, nešaukoja nei barasi, tylūs šūnes — išsivedė seserį pasikalbėti, sako, patark man, Eliute, dėl vienos mergos. Išėjo abu, ir nebesugrįžo nei brolis nei sesuo.

Niršdamas ir įtūžęs, Pranciškus Joskaudas taipgi išėjo iš to nekaimyniško, nedraugiško kaimo ir namo pasuko per lankas. Muzika vijosi iš paskos, juokai ir protarpiais dainavimas, ir jo blizgantys batai bridо per rasas, ir šnerėjo nematomi vabaliukai, ir pūtė mažas vėjas, ir jis buvo labai nelaimingas.

Ir ūmai susijuokė — turėjo susijuokti, nes pamatė neregėtus daiktus: ant tiltuko, and Digsnio upelio tiltо, kuris skyrė jų kaimą nuo Užpelkių, šoko susikibusios dvi mergos. Jos sukosi taip greitai, taip lengvai, taip gražiai, jog jis neištvėrė neužkalbinęs:

— Tokios šaunios šokėjos, kodėl neinat į būrį?

— Tai, kad ir čia neblogiau girdėt muzikantai, — sako viena, bet jos nesustoja šokti, ir jis vėl kalbina-labina:

— Bet kas matė, kad mergos vienos šoktų, o ten vaikiai tinkamų šokėjų pritrūko.

— Kokie ten vaikiai beliko, jeigu pats dailiausias pabėgai, — sako kitoji, ir taip stačiai balsas į pačią jo širdį laša, kaip stipri degtinė, ir jis nutveria jos alkūnę.

— Tai gal ir pašoksim, jeigu šitaip, — ir jis pasižiūri į ją, o ji paleido savo šokėją ir padavė jam ranką, ir kitą užmetė ant jo peties. Ir, broleli tu mano, kaip ji sukosi, lyg migla kilnojosi, gi muzika grojo iš tenai, kur buvo šokęs su Elena, ir staiga jis pajuto, jog jis visai nebesigraužia dėl jos nei brolio.

— Kas tave išmokė taip gražiai šokti? — sako ir pasižiūri ir mato, kad jos plaukai labai juodi. Ir todėl pažino jų juodumą, todėl išskyrė, kad už kasų užsikišusi lukštų, saują geltonų lukštų, ir ant jų spindi mėnuo, ir plaukai darosi dar tamsesni.

Jis pasižiūri ir į antrąją ir mato, kad ana geltonkasė, ir todėl mato gelsvumą, kad užsikaišius juodalksnio šaką, ir mėnesienoje medžio lapai visai juodi, ir plaukai spindi. Gražios mergos, gražios abi, bet jis vėl sako tai, su kuria šoka:

— Tik jau ne su samdytais vaikiais išmokai taip šokti. Kur tarnauji? Niekuomet iki šiol nemačiau — pas ką dirbi?

— Iš savęs gyvenu, sako ji, ir vėl jos balsas pereina per jo švarką ir marškinius, stačiai į kraują. Ir kai šokant atsisuka jos veidas į mėnulio pusę, jis vėl džiaugėsi, kokie jos plaukai, juodesni už jo batus ir labiau blizga; ir garbanos prie ausies tokios didelės, kad kumštis pralįstų, o veidas baltas, lyg rasomis nuo beržo teprausiamas, taip ir kvepia žole ir upeliu, ir akys — jos akys yra rainos.

Jis pajuto, kaip jo rankos pradeda ją stipriau apkabinti. Ir ūmai lyg pabudo: tai kaime nustojo groti, ir jie sustojo taipgi, nepaleisdami vienas kito. Jis apsižvalgė, kad antroji merga, jiems bešokant, bus nubėgus ir negrįžo? Ir tai patiko jam, jis pasisiūlė rainakei:

— Palydėsiu tave, kad kas nepagautų.

— Aš pati galiu pagauti, — sako ji ir juokiasi, —matai, kaip užtveriau tau tiltą.

— Kai pagavai, tai džiaugkis, palydėsiu iki tavo kamaros, kad kas neišgąsdintų.

— Kas mane gali išgąsdinti, — sako ji ir juokiasi dar linksmiau, — o tave tikrai išbaidys, jeigu mane lydėsi. Pasėdėkim ant tilto, kuo čia prasčiau už kamarą.

Jokiu būdu neblogiau, galvoja jis, ir prisėdo šalia jos ant tilto krašto — kvepia ajarai, lyg mergų ant aslos pabarstyti kvepia rasotų beržų lingavimas iš plaukų čia pat, ir mėnesienoje žydi lukštai ir liečia jo žandą, taip arti ji sėdi. Ir rainuoja akys prieš mėnulį, ir dabar pamatė, kad jos lūpos labai raudonos ir yra saldžios dar iš tolo.

Kas sako, kad jis slinkis? Iki aušros bučiavo jis mergą ir protarpiais vis klausė:

— Kur gyveni, pasakyk, kur gyveni, aš ateisiu.

Ji juokėsi ir kratė galvą, bet kai jis neatstojo, ji pasakė šaltai, lyg užpylė samtį vandens:

— Pas mane tegalima ateiti tiktai piršliais. — Ir kai jis nežinojo ką sakyti, ji vėl ėmė juoktis: — Matai, kapi greitai nustojai klausti kur takelis į mano kamarą. Neturiu aš laiko žaisti su gaspadoraičiais, aš darbo merga, audėja ir verpėja, ir skalbiu ir avis kirpti moku — darbais nepersimušu — niekas už mane geriau trobų neišsluoja, baltesnio smėlio į takus nebarsto. Jeigu tokios pačios ieškai — atrasi, kur esu.

— Reikės ir pačios, — sako jis ir pats nustebo, ar meluoja ar teisybę kalba. Ir nenusigando, jeigu tai ir būtų, kad tiesa, jam pasirodė persunku būti vienam, o tokio gražumėlio dar nebuvo nė vienam uošvyne, kur piršosi. Nė Elenutė nepasivytų šios —

— Kaip tavo vardas? — sako, juk jis ir to dar nebuvo spėjęs pasiteirauti.

(Bus daugiau)

KŪRYBOS PRIEDAS

ALBINO BARANAUSKO "KARKLUPĖNUOSE"

''Karklupėnai'' — 14-sis "Draugo" premijuotas romanas, 1965 sausio 2 iš septynių komisijai atsiųstų rankraščių išskirtas premijai.

ALBINAS BARANAUSKAS

Pats šio romano autorius — jaunesniosios kartos rašytojas, vidurinįjį mokslą dar spėjęs išeiti karo tebevarginamoje Lietuvoje (1944), bet tolimesniam mokslui ir gyvenimui jau patekęs į Vakarų pasaulį, dabar su dauguma pasitraukusių lietuvių gyvenąs Amerikoje. Su iš Lietuvos atsineštiniu kraičiu čia jau brendo ir kaip rašytojo talentas, pirmiausia pasireiškęs brandžiu novelių rinkiniu — "Sniego platumos" (1956), laimėjusiu iš karto "Aidų" premiją. Po kelerių metų sekė ir kitas novelių rinkinys — "Kalvos ir dankos" (1959), kur autorius išlieka deramam novelisto poaukšty.

Iš tikrųjų ir "Karklupėnų" romanas yra išaugęs daugiau iš novelės, negu iš savaimingo užsibrėžimo kurti visai skirtingą kūrinį. Toji novelistinė žymė būdinga ir visam šiam romanui. Tai daugiau idilinio nei stipriais lūžiais bei kontrastais piešiamo gyvenimo iškarpa. Tai ta jau nuo nebeatmenamų laikų pradėta tema — dviejų jaunuolių meilė, kuriai dažnai kelią pastoja išorinės ar išvidinės kliūtys.

Vyriausia romano veikėja Janina Steponaitytė su tėvais pereito karo metu iš Kauno persikelia gyventi į provincijos miestą — Karklupėnus. Tatai susiję su jos tėvo tarnyba, be to jos sesuo jau čia seniau įsikūrusi. Vos tik gimnaziją baigusios jaunuolės gyvenimas beveik pakimba tarp dangaus ir žemės, nesant galimybių nei studijų tęsti, nei imtis kokio specialesnio darbo. Tiesa, per vieną savo draugę, gauna darbo urėdijoj, bet jis, bent pradžioj, pasirodo tikra kankynė, iš kurios ją išvaduoja kita draugė, Melanija Eglinytė, supažindindama su pusmečiu už Janiną jaunesniu Julium Kalbaičiu, tarnaujančiu spaudykloj, neperdaug tašytų manierų jaunuoliu.

ANITA NAVICKAITĖ Lietuvoje, Kauno konservatorijoje.

Pažintis, išsyk kone atgrėsianti, ilgainiui virsta vis labiau įsikuriančia meile, jog net patys tėvai ja susirūpina, tačiau laimingai pabaigai kelio nepastoja. Kiek didėlesnė knygos pusė ir skirta tos idiliškoos meilės rutuliojimuisi pavaizduoti.

Pirmiausia dėl paties romano įtalpos. Kaip minėta, tai daugiau panašu į praplėstą novelę. Paprastai romanas reikalauja platesnio masto įvykių ar epochos pavaizdavimo. Dėl to ir čia pasigestume to fono, į kurį meilės istorija įrėminta, platesnio apibūdinimo. Autorius, žinoma, kaip psichologas, beveik išimtinai koncentruojasi lyriškai idiliškos meilės pavaizdavime, vos viena kita užuomina teprisimindamas tokius didelius įvykius, kaip pastarasis pasaulinis karas.

Dėl to visas romano veiksmas teka lygia, tiesia vaga. Vienintelė intryga, neskaitant jaunuoliškai naivaus abiejų įsimylėjusių rezervuotumo, galinčio visą istoriją "atšaldyti", yra tėvų įsikišimas, pavojus iš valdyti mėgstančios sesers pusės. Tačiau ir šie debesys veikiai nuslenka, daugiau neužtemdydami vis aukštyn bekylančios meilės saulės.

Autoriui pavyko duoti reljefingus charakterius, pagyvintus gan natūraliais dialogais, nors, iš tikrųjų, nesant stipresnės intrygos, tiems charakteriams stigtų to tvirtumo, kurio duotų apsisprendimas lemiamose situacijose. Iš dalies lyriškai eleg nis, iš dalies idiliškai naivus meilės pavaizdavimas yra pagrindinė šio romano žymė.

Veikėjų nėra daug, tad ir ryškesnių charakterių tėra keli. Veiksmui, skyrelis po skyrelio, sukantis išimtinai apie pagrindinių veikėjų istoriją, kiti veikėjai tegauna antraeilių rolę, kurią atlieka pirmiesiems paryškinti, o po to nublanksta. Tokia yra artimiausia Janinos draugė Melanija, kuri (beje, neskirianti brolių Karamazovų nuo brolių Karazijų), gali duoti šekspyriškos išminties pamokymų apie meilę savo draugei. Po to ji išblanksta, kaip išblanksta ir sesuo Zosė, rodos, galėjusi į kažkokias intrygas įvelti šią ramią meilės istoriją, kaip skaitytojas galėjo tikėtis iš jos pirminio pavaizdavimo.

Ir stiliaus atžvilgiu autorius lieka estetinio vaizdavimo ribose. Šiuo atžvilgiu jis artimesnis kitam iš Vilkaviškio išaugusiam estetinio realizmo atstovui — Ant. Vaičiulaičiui, ypač su jo "Valentina". Žodžio taiklumas ir dailumas, sakinio taupumas ir vaizdumas — štai tos savybės, kurios literatūriniam kūriniui duoda pastovesnių vertybių. Į šią eilę dar tektų rikiuoti ir trečią suvalkietį — Vincą Ramoną. Jų kūrinius gali skaityti nuolat ir nuolat, kai tik reikia prisiminti gyvą, aiškią, vaizdingą, taupaus žodžio kalbą. Nors mūsų jauniausiam autoriui ir rastum vienoj kitoj vietoje skirtingesnį žodį ar sakinį, bet jis visiškai priklauso kultūringo žodžio puoselėtojams. Jo romanas tikrai turi ir literatūrinės vertės ir duoda prasmingo dvasinio poilsio, kaip sako romano pristatytojas skaitytojams. Meninis, moderniai skoningas apipavidalinimas — P. Jurkaus.

(**Albinas Baranauskas** KARKLUPĖNUOSE. Premijuotas romanas. Išleido Lietuviškos knygos klubas, Chicago, 1965. 224 pusl. Kaina 2.50 dol.)

A.Š.

C.J. Paderewski, San Diego architektas, planuoja naujoviško stiliaus daugelio šeimų namą. Pastatas aštuonis kartus dienoje pasisuks, tuo suteikdamas visiems namo gyventojams lygią galimybę pasigrožėti Ramiojo vandenyno vaizdais.

Jeruzalėje įkurtas zoologijos sodas, kuriame patalpinti tik tie gyvuliai, apie kuriuos minima Šventame Rašte. Prie kiekvieno gyvulio narvo pridėta ir lentelė su nurodymu, kurioje Šv. Rašto vietoje šis gyvulys minimas.

MUZIKĖ A. NAVICKAITĖ-KARENS

Miami, Fla., lietuvių tarpe veikia muzikė Anita Navickaitė-Karens. Ji yra gimusi Amerikoje, 1938 su ekskursija nuvyko Lietuvon. Įstojo į Kauno konservatoriją, studijavo dainavimą ir muziką pas prof. Karnavičių, prof. Kačanauską, prof. Banaitį. Buvo ištekėjusi už Jurgio Karnavičiaus, pianisto. Karo metu grįžo į Ameriką.

Gyvendama Miami, Fla., koncertuose dainuoja daug lietuviškų dainų, vadovauja lietuvių chorui, 1962 steigė kultūros būrelį, išleido lietuvių biuletenį, suorganizavo pabaltiečių trijo.

ANITA NAVICKAITĖ - KARENS choro dirigentė Miami, Fla.

PAULIUS JURKUS

KAI VANDENYS NUPLAUS . . .

Kai vandenys nuplaus saulutę
Už debesėlių miegančių barų,
Nutilkite, vėjeliai, pūtę,
Nutilkit vakarų!

Suveskit man žvaigždes rytų
Ir vienišą Sietyną, mano brolį,
Išskleiskit virš klevų aukštų.

Ak, gera bus lyg dobilų atole
Vienam ilsėt, stebėt žvaigždynus,
Ir jausti kvapią žemės žolę . . .

KRITIKA AR PRIEKABĖS

Darbininko 51 nr. B. O. rašo — "A. Jasmanto Gruodą perskaičius". Pasinaudojant ta "Gruodo" proga, pažerta visokių priekaištų kitiems rašytojams.

Pradžioje užsipuolamas V. Mačernis. Rašoma: "Mačernis jau garbintas ir nugarbintas, prašokant net jį patį ir tuo pačiu, nuvertinant jį patį, kadangi padarytas negyvu stabu".

Tie žodžiai rodo, kad asmuo, rašęs Darbininke, gerai nepažįsta lietuvių literatūros, nei Mačernio kūrybos. Mačernio įnašas yra toks svarbus ir svarrus, kad jis niekada nebus "nugarbintas". Apie jį nuolat bus kalbama. Tai nereiškia, kad bus paverstas stabu. Tai bus jo kūrybos nagrinėjimai, kurie parodys žmogų ir genialų ir silpną.

Toliau rašydamas apie "Gruodą", B.O. ilgai kabinėjasi apie "Mūs sesuva maža", esą ten "nevykusio sekso išsivilkimo". Redakcijos prieraše pastebėta, kad eilėraštis išaugęs iš "Giesmių Giesmės", vieno iš gražiausio kūrinio Sen. Testamente. Įžiūrėti čia kokio sekso būtų jau per daug. Kaip tąsyk vertinti tokią tapybą, kur "nuogybių" rasi kiekviename muziejuje. Bet tai nevadiname kokiu "nevykusio sekso išsivilkinėjimu".

Šioje pastraipoje dar suminimi keli autoriai, kurie panaudojo vieną kitą "nuogą" žodį. Prikišama net Aidams. Bet ar tai nėra priekabių ieškojimas?

Užkabinamas dar Niliūnas, Mackus. Jie esą "tokie filosofiški tiesiog, nei lietuviškai, nei angliškai galvojant, nebemoki suprasti, kaip toli esi atsilikęs nuo gyvenimo, kad nemoki ir negali žavėtis šiuo nauju lietuviškų rašto genijų šokiu". Kaip neskoningai ir įžūliai skamba tas rašto genijų šokis. Žinoma, šitaip rašant ir galvojant, sunku suprasti jų poeziją.

Perskaitęs B.O. straipsnelį, taip ir pagalvoji — tai nėra kritiškas vertinimas: tai tik priekabių ieškojimas! **A.D.**

VIOLETA KAROSAITĖ IR JAUNUTIS PUODŽIŪNAS šoka lietuvišką idiliją Chicagos Jaunimo Centre, minint Laiškų Lietuviams 15 metų sukaktį Nuotr. A. Kezio, S. J.

ŠVIESŪS ATSIMINIMAI IŠ ŠVIESIOS SUOMIŲ ŠALIES

IGNAS MALĖNAS, Clevelandas, Ohio.

Mokytojai, su keletu šiaip išskilesnių asmenų, ekskursavom po Suomiją. Ekskursijos maršrutą išdirbome iš anksto su suomiais mokytojais tokį, kuris leistų pažinti krašto gamtines ir etnografines įdomybes. Maršrutas pasirinktas ežerais, geležinkeliu ir net pėsčiomis, kad galima būtų matyti krašto įdomybes, pažinti žmones, papročius. Dabar prisiminimuose kyla tų žmonių vaizdai.

Pirtys ir rusų kalba

Atplaukusius garlaiviu mus sutiko mūsų pasiuntinys - rašytojas Jurgis Savickis su pora savo bičiulių suomių, kurių tarpe ir konsulas Oeler. Iš tolo atvykstančius svečius suomiai turi paprotį nuvesti į pirtį ir net išmaudyti kartu su savąja šeima, jeigu svečias šitam nepriešingas. Bet susidurdami su užsieniečiais, pasidarė išvadą kad šitai yra jų tautinis paprotys ir kitiem jis svetimas. Taigi, mūsų taip pat atsiklausė, ar mums šitai priimtina . . . Mielai ir džiaugsmingai pasakojo apie Tumą-Vaižgantą, kaip jo pusiau nusirengusio atėjo maudyti mergina, kaip Vaižgantas įtarė ją esant piktąją dvasią, ėmė žegnoti ir varyti iš maudyklės kambario, kaip ši susigėdusi turėjo išsinešdinti. Šitai pasakojo ne piktai juokaudami, bet linksmai džiūgaudami, koks buvęs su jais ir pats Vaižgantas.

Tuoj iš pirmųjų pokalbių patyrėme, kad jie nemėgsta rusų ir patarė rusų kalbos vengti, kad niekas neįtartų mus rusais esant. Norint krautuvėse su sikalbėti, geriau kalbėti vokiškai, nes daugeliui krautuvių pardavėjų ši kalba nesvetima.

Pamesto žiedo istorija

Rytojaus diena buvo karšta, ir lankę miesto įžymybes, skubėjome į jūrą išsimaudyti. Pakeliui šnekėjome apie savotiškas jų gyvenimo sąlygas —kaip vietomis žmogus, norėdamas namą statydintis, turi išlyginti uolą, o paskui mūryti patį namą, jau nesirūpindamas pamatais, nes jais yra pati uola, kurios geroka dalis suvartojama sienų statybai, tik reikia ją išlyginti, paversti statybine.

Jūroje gerokai išsipūškinę, jau rengėmės namo, kai Juozas Tysliava apsižiūrėjo neturįs rubininio žiedo. Bet kur tu jį surasi jūroj. Buvome girdėję, kad suomiai yra tikrai dori ir svetimo daikto niekada nesisavina. Taigi, svarstėme, ar verta dar kam skųstis. Bet nutarėm pliažo sargui tai pasakyti. Jis kortelėje pažymėjo ir apgailestavo, kad jūroj pamestą žiedą surasti tikrai yra sunku. Mes jam nieko kito negalėjome pasakyti, kaip tik pritarti. Bet sargas nurodė, į ką reikėtų kreiptis jo neradus, ir dar pasiėmė mūsų adresą.

Mūsų didžiausiam nustebimui, jau trečią dieną sučirškė telefonas ir paprašė mus tas pats pliažo sargas užeiti pas jį. Užėjome ir nustebome —žiedas buvo tas pat, kurį pastebėjo saulei blizgant besimaudas žmogus ir įteikė tam pačiam sargui. Buvome daugiau negu nustebinti.

Užkandžiai traukinio stotyje

Važiuojame traukiniu į Tamerfors. Mes išlipame beveik kiekvienoje stotelėje ir stebime žmones, jų laikymąsi, papročius ir stočių įrengimus. Į akis krinta, kad kiekviena stotis turi užkandžių, bent pieno ir bandelių ar žuvies (dažniausiai šaltos) patiekalų. Paprastai pasieniuose išdėti ant užtiestų stalų valgiai ir rietuvės lėkščių, kad privažiavę piliečiai galėtų lengvai ir visiškai nelaukdami apsirūpinti pageidaujamais valgais. Tai vyksta daug sparčiau ir nereikia patarnautojų. Pakanka tik surenkančio pinigus kasininko, kuris stotyje sėdi prie visiem matomo stalelio ir kuriam pavalgiusieji priėję užsimoka.

Pasirinkę didesnę ir gražesnę stotį, kuri gausesnė pasirenkamais valgiais, ir mes nutarėme pasivaišinti. Bandėme įvairių rūšių šaltos žuvies, daržovinių gaminių, kurių vardų net nežinojome, visa užgardami pienu. Staiga ženklas, kad išeina traukinys. Mes puolamės mokėti, o kliudo vardai, kurių dar nemokame pasakyti, bet kuriuos tenka aptarti paaiškinimais. Kasininkas, matydamas mūsų keblią padėtį, liepia sėsti į traukinį, sakydamas, kad užsimokėsime traukiny. Mes išskubame ir pataikome jau į einantį traukinį. Pasisakome to traukinio palydovui dėl to įvykio. Jis pareiškia, kad tai mažmožis; mes galime atsiskaityt kitoj stoty, nes ten jie tiksliau žinosią kainas ir jam nereikės sukti galvos, ypač, kad mes negalime pasakyti net valgių vardų. O jis, grįždamas atgal, jiem skolą grąžinsiąs. Mes dabar supratom, kaip gera gyventi kultūringoj tautoj. Taip pat tapo aišku, kodėl jie nemėgsta "didžiosios rusų tautos".

(Bus daugiau)

III-sios dainų šventės organizaciniai darbai jau pradėti

JAV LB Centro valdyba pavedė Chicagos apygardos valdybai vykdyti III-sios JAV ir Kanados lietuvių dainų šventės organizacinius darbus. Dainų Šventė įvyks 1966 m. liepos mėn. 3 d. Chicagoje.

LB Chicagos apygardos valdyba, susitarius su JAV LB Centro valdyba, III-sios dainų šventės organizacinio komiteto pirmininku, pakvietė žinomą visuomeninką dr. Steponą Biežį, nariais: inž. J. Jurkūną, inž. K. Dočkų, agr. A. Šantarą, muz. J. Zdanių, J. Paštuką ir LB Kanados krašto atstovą.

Apygardos valdybos iniciatyva vasario mėn. buvo sušauktas reziduojančių Chicagoje muzikų ir chorų dirigentų pasitarimas, kuriame buvo išdiskutuotas ir priimtas III-sios dainų šventės repertuaras. Muzikų pasitarime buvo sudaryta repertuaro komisija, kurios pirmininku buvo išrinktas muz. J. Zdanius. Repertuaro komisija, bendradarbiaudama su komiteto pirmininku dr. S. Biežiu, atspausdino ir išsiuntinėjo III-sios dainų šventės repertuarą visiems JAV ir Kanados lietuvių chorams.

III-sios dainų šventės pirmieji organizaciniai darbai jau atlikti, laukiama, kad visi JAV ir Kanados lietuvių chorai, gavę dainų šventės repertuarą, pradės ruoštis dalyvauti III-je dainų šventėje.

KULTŪRINĖ KRONIKA

Dail. Žibunto Mikšio darbų paroda surengta Stuttgarte nuo liepos 5 iki 31. Buvo išstatyta linoleumo raišiniai, litografijos, akvarelės ir kiti kūriniai. Meną dailininkas Mikšys studijavo Stuttgarte pokario metais, paskui emigravo į Ameriką nuo 1962 gyvena Paryžiuje.

Lietuvių Enciklopedijos XXXIII tomas jau išleistas. Jis apima Valeikienė-Vienna. Tomą suredagavo Pr. Čepėnas. Leidėjas J. Kapočius enciklopediją siunčia ir Vatikanui. Popiežius Paulius VI atsiuntė padėkos laišką kun. J. Vaišnorai, religinio skyriaus redaktoriui. Popiežius labai dėkoja už enciklopediją, džiaugiasi lietuvių darbais ir juos laimina.

Metropolitan Opera National Company, įsikūrusi New Yorke, pasikvietė 32 dainininkus. Bosų tarpe yra Arnoldas Vokietaitis. Opera savo repeticijas pradėjo liepos 26, premjera bus rugsėjo 20 Indianapolyje. Sezonas baigiamas kitais metais birželyje. Opera visą laiką važinės po Ameriką ir Kanadą , aplankys 70 miestų.

Lietuvių Bendruomenės rūpesčiai

Centro valdybos posėdis liepos 14 d. Alto biuro patalpose praėjo darbingoje nuotaikoje. Tai buvo šioje kadencijoje keturioliktasis valdybos posėdis.

Vitrina
Washingtono aerodrome

Lietuvių atstovybė Washingtone yra gavusi vitriną Dulles International Airport, kur rugpiūčio - lapkričio mėnesiais Federal Aviation Agency ruošia įvairių tautų būdingų kultūrinių bei meno dalykų parodą. Per šį aerodromą vyksta svarbiausias Washingtono judėjimas. Todėl mūsų vitrinos įrengimas greta kitų tautų bus svarbus ir reikšmingas.

Iš LB Centro valdybos posėdžio

Neseniai įsikūrusi Washingtono Lietuvių Bendruomenės apylinkė dar finansiškai nėra pajėgi vitriną įrengti, todėl prašė LB Centro valdybos paramos. Centro valdyba virtinos įrengimui Washingtono apylinkės valdybai paskyrė 175 dolerius. Tuo pačiu tikimasi, kad vitrina atliks savo paskirtį lietuvių kultūrinių vertybių demonstravimui, o Washingtono apylinkė sustiprėjusi ateityje galės ne tik be paramos išsiversti, bet ir kitus bendruosius reikalus paremti.

Literatūra anglų kalba

Lituanistikos Instituto literatūros sekcija raštu prašo rūpintis lietuvių literatūros istorijos išleidimu anglų kalba. Istoriją paruošti sutinka Lietuvių Instituto Literatūros Sekcija.

Klausimas Centro valdyboje svarstytas palankia prasme, bet pirmiausia jis perduotas apsvarstyti LB Kultūros Fondo valdybai, nes KF valdyba rūpinasi visų bendruomeninių leidinių išleidimu.

Aleksandrynas ir sąsiuviniai

Kultūros Fondo pirmininkas Zigmas Dailidka nudžiugino posėdžio dalyvius, parodydamas iš spaudos jau išėjusį "Aleksandryno" III-jį tomą. Tai užbaigtas didelis, svarbus ir reikšmingas darbas. Čia pat padalino ir "Knygų Lentynos" naujausią numerį. Su šios kadencijos pradžia valdybai teko perimti ir "Knygų Lentynos" leidimą, kas, be abejo, kaip ir žurnalas "Gimtoji kalba", pelno neneša.

Naujų mokslo metų pradžiai lituanistinėms mokykloms bus išleisti specialiai skirti sąsiuviniai. Jų išleidimas taip pat sudaro nemaža išlaidų, kurių didesnė dalis vėliau sugrįš. Sąsiuvinių išleidimui apmokėti iš LB Centro valdybos kasos į Kultūros Fondo kasą pervesta 1, 200 dolerių.

Visus Kultūros Fondo leidinius galima užsisakyti adresu: Jonas Bertašius, 5348 So. Talman Ave., Chicago, Ill. 60632.

Pinigai pinigėliai ...

Buvo ir daugiau reikalų aptarta, buvo ir kiti prašymai finansinės paramos pasvarstyti. Ne visi gali būti patenkinami, nes Centro valdybos finansai labai riboti. Rimtai svarstytas "Lituanus" žurnalo prašymas padėti sutelkti pinigų speciliam "Lituanus" numeriui išleisti. Šiame numeryje būtų nušviesta lietuvių tautos padėtis vergijoje ir kova dėl laisvės atgavimo. Ieškomi būdai, kaip šį svarbų užsimojimą paremti. Jeigu atsirastų geradarių, mielai laukiama paramos; ją siųsti LB Centro valdybos iždininko adresu: Mečys Šimkus, 4259 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill., 60629.

"Lituanus" žurnalo užsimojimas didelis ir reikšmingas, bet bus įgyvendintas, jei bus sulaukta greita finansinė parama.

Ilgiau buvo sustota prie Lietuvių Bendruomenės mėnesio ir šventės pravedimo. Šia proga nebuvo užmirštas pinigų sutelkimo klausimas. O kaip matėme, tų pinigų Centro valdybos uždaviniams labai reikia.

Posėdyje dalyvauti buvo pakviesti ir Chicagoje gyvenantieji JAV LB Tarybos nariai. Iš pakviestųjų dalyvavo: kun. Ansas Trakis, dr. Petras Kisielius, Teodoras Blinstrubas, Bronius Nainys ir Chicagos apygardos valdybos atstovė Jonė Bobinienė. **Kostas Januška**

Įsteigtas komitetas South Viet Name sužeistiems kariams paremti

Prieš keletą mėnesių Antanas Ustjanauskas nusiuntė generolui Maxwell D. Taylor piniginę auką, kad už ją nupirktų dovanų sužeistiems kareiviams.

Už minimus pinigus buvo nupirkti vadinamieji "transistor-radios", kurie buvo išdalinti Can Tho kariškoje ligoninėje sužeistiems kariams.

Šis atsitikimas buvo plačiai aprašytas amerikiečių spaudoje ir daug kas susidomėjo šia mūsų tautiečio veikla.

Norėdamas šį reikalą plačiau išvystyti, Antanas Ustjanauskas liepos 22 sukvietė žinomesnius Hartfordo veikėjus ir, paaiškinęs, kokiam tikslui jie yra sukviesti, pasiūlė įsteigti komitetą sužeistiems kariams padėti.

Jo pasiūlymas buvo priimtas ir rezultate tą patį vakarą buvo išrinkta valdyba tokios sudėties: pirmininkas — dr. B. Marcus — atsargos pulkininkas, šiuo metu dirbąs Veteranų Administracijoje; vicepirmininkas — advokatas George J. Sherman, iždininkas — Mr. Raymond Woolson — banko vicepreizdnetas, sekretorius — Antanas Ustjanauskas — International Super Markets savininkas.

Komiteto pagrindinis tikslas — rinkti aukas sužeistiems kariams šelpti. Aukos bus siunčiamos JV ambasadoriui South Viet Name tolimesniam paskirstymui.

Jeigu kas iš tautiečių būtų suinteresuotas šio komiteto veikla, prašome rašyti sekretoriui Antanui Ustjanauskui, 62 Whiting Lane, West Hartford, Conn.

Būtų taip pat labai malonu, jeigu lietuviškos organizacijos, arba pavieniai asmenys prisidėtų nors maža pinigine parama, kurią prašome siųsti The South End Band and Trust Co. Hartford, Conn., Att. Mr. Raymond Woolson — Vice Prezident.

Nėra abejonės, jog jūsų auka sustiprins moralę karių, kurie šiuo metu kovoja prieš mūsų visų bendrą priešą — komunizmą.

Teis. J. Draugelį palydėjus amžinybėn

A. A. J. DRAUGELIS

Liepos 15 dieną Rochesterio lietuvių visuomenę pasiekė liūdną žinia, kad mirė teisininkas Juozas Draugelis, kuris ilgai ir sunkiai sirgo. Jis mirė sulaukęs 60 metų. Palaidotas liepos 19 d. Rochesterio kat. kapuose, šalia jo tremties bendradarbio pulk. Prano Saladžiaus kapo, mirusio dieną anksčiau.

Šv. Jurgio liet. katalikų bažnyčioje liepos 19 d. ryte mišios už mirusio Juozo Draugelio vėlę buvo aukjams prie visų trijų altorių. Laidojimo religines apeigas atliko buvęs ilgametis šios parapijos kleb. kun. Jonas Bakšys, padedamas naujojo vikaro kun. Liudo Januškos. Juodu ir kapuose a.a. Juozo Draugelio palaikams paskutinį religinį patarnavimą atliko. Kapuose Rochesterio visuomenės ir organizacijų vardu atsisveikinimo kalbas pasakė liet. karių veteranų Romuvėnų skyriaus pirm. Valerijonas Vitkus ir pulkininkas Reimundas Liormanas. Bažnyčioje ir kapuose dalyvavo gausus tautiečių būrys.

Juozas Draugelis buvo baigęs Lietuvos Universitete teisių mokslus. 1938 m. Jonišky buvo apylinkės tardytojas, vėliau Šiauliuose — Šiaulių apygardos teismo prokuroro padėjėjas ir 1944 metų pradžioje perėjo advokatūron.

1950 metais atvyko į JAV ir buvo apsigyvenęs Chicagoje, o prieš 12 metų persikėlė į Rochester, N.Y., kur Kodako fabrike padirbėjęs 5 metus, dėl sveikatos pasitraukė iš darbo. Dabar daugiausia laiko jis pašventė meniškiems medžio drožinėjimams, meniškai išdrožinėdamas Lietuvos vytis, kryželius, koplytėles ir kitokius vertingus dalykėlius. Darbas visada buvo atliekamas su atsidėjimu ir menišku įsijautimu.

Tai buvo ramaus ir draugiško būdo žmogus. Jau Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijoj mes jį randame aktyviu ateitininku, o universitete ateitininkų studentų korporacijose Vytauto klube ri vėliau Activitas korporacijos judėjime. A. a. Juozas Draugelis domėjosi ir Lietuvos darbininkijos gyvenimu. Todėl dar studento dienose, laisvalaikius su kitais Activitas korporacijos nariais dažnai praleisdavo darbininkų susirinkimuose ir besilankydami Kauno priemiesčių pavienėse šeimose, kad tuo būdu arčiau susipažintų su darbininkų gyvenimu ir jų reikalavimais. Jis nuoširdus buvo popiežiaus Leono XIII enciklikos Rerum Novarum išpažinėjas.

Atvykęs 1950 metais į JAV, kiek aktyviau buvo įsijungęs į lietuvių karių Ramovės judėjimą, Rochestery kurį laiką ėjo skyriaus pirmininko pareigas.

Lietuvių tremtinių šeima neteko tikrai nuoširdaus lietuvio patrioto, giliai tikinčio kataliko, o žmona teisininkė Sofija vyro ir sūnus inž. Vaidevutis tėvo.

A. Sabalis

LAKEWOOD, PA.

Lietuvių dienos programa

Lietuvių diena Lakewood, Pa. bus rugpiūčio 15. Programa prasidės 3 v. popiet. Kalbės Juozas Kajeckas, Lietuvos atstovas Washingtone, ir Juanita Kidd Stout, Philadelphijos County teisėja.

Lietuvos atstovo J. Kajecko pristatyti nereikia, — visi jį žino. Mrs. Juanita Kidd Stout yra negrų kilmės, žinoma kovotoja už pavergtųjų ir skriaudžiamųjų teises. Tai pirmas atsitikimas, kad spalvotos tautos atstovė kalbės lietuviams Lakewood, Pa. Čia yra kalbėję daug garsių asmenų; čia kalbėjo ir mūsų prezidentas Antanas Smetona; bet niekada nekalbėjo spalvotos tautos atstovas. Tad Mrs. Juanita Kidd - Stout pasirodymas lietuvių tarpe — intriguojantis.

Šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos Tamaqua choras susirinkusius pradžiugins liaudies ne tik Lakewood parke, bet ir salėje, kurioje vyks programa.

Lietuvių dienos Lakewood, Pa., komitetas

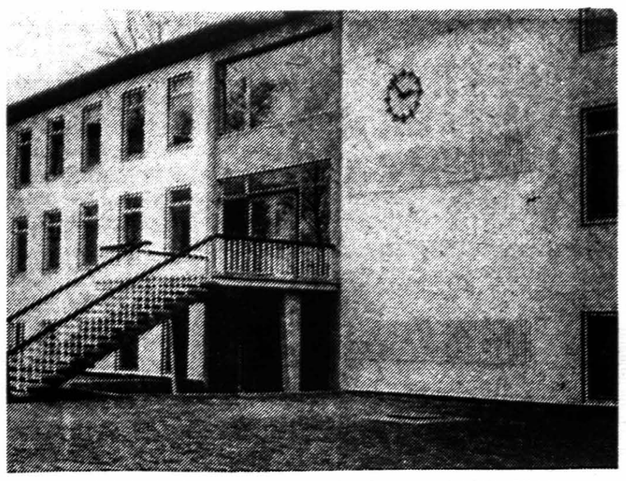

VASARIO 16 GIMNAZIJOS naujųjų rūmų pagrindinis įėjimas.

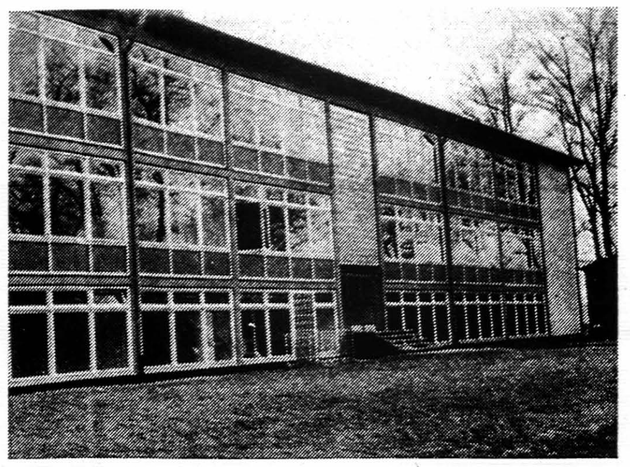

NAUJIEJI GIMNAZIJOS rūmai iš parko pusės. Nuotraukos Fr. Skėrio.

NAUJI FILMAI — **KORNELIJUS BUČMYS, OFM**

KOMEDIJA CINERAMOJE

"The Hallelujah Trail". Naujausias Cinerama filmas perduodamas su vienu Cinerama objektyvu (be ekraną padalinančių linijų), nors ir filmuotas Ultra Panavision metodu. Įskaitant pertrauką, tris valandas besitęsiančiame filme statytojas ir režizorius John Sturges bando suburti vakarietiškų filmų būdingesnius momentus, kaip tai indėnų, federalinės kariuomenės ir civilių gyventojų kovas ir rūpesčius, susikoncentruojančius šį kartą apie alkoholinių gėrimų transportą.

Artėjant 1867 m. žiemai, Denver gyventojai pastebi, kad vietiniai svaigalų ištekliai išsibaigs per 10 dienų. Kol dar klimato sąlygos nesukliudo keliavimo galimybių, jie skubiai užperka 40 vežimų su 600 statinių degtinės ir kitokių gėrimų. Indėnai, nors laikraščių ir neskaito, greit plačiai pasidalina šia žinia ir organizuojasi šiuo transportu pasinaudoti. Blaivininkių moterų sąjūdis stengiasi irgi šią kelionę sabotuoti. Karavano apsaugai iššaukiamos valdžios kavalerijos kelios grupės, gi patys Denver gyventojai išsiruošia į kelionę, taip laukiamą siuntą pasitikti ir saugiau parsigabenti.

Transportą ir moteris globojančiam kavalerijos pulkininkui tenka gerokai nustebti, kai smėlio audros metu visos keturios grupės (indėnai, kareiviai, moterys ir denveriečiai) puola, ginasi ir paleidžia gausybę šūvių mažame plote ir nė vienas asmuo nesužeidžiamas. Po eilės daugiau ar mažiau komiškų įvykių, dešimtis vežimų perleidžiama ištroškusiems indėnams, tačiau sušilusiu ir sujudintu šampanu nedaug jie tepajėgia pasinaudoti. Degtinė gi su visais vežimais nugrimsta apgaulingose pelkėse.

Burt Lancaster, kaip kavalerijos pulkininkas, pirmu kartu pasirodo komiškoje rolėje. Vis dėlto jis daug sėkmingiau pasireiškia dramatiniuose ar veiksminguose vaidmenyse. Nedaug sėkmingesnė ir Lee Remick, kaip švelnutė, bet uoliai užsidegusi blaivininkių sąjūdžio vadovė. Su įvairuojančiu pasisekimu savo komiškus sugebėjimus bando Donald Plesance, Pamela Tiffin, Jim Hutton ir kt.

Erdviame ekrane spalvota fotografija pristato eilę puikių New Mexico gamtovaizdžių, bet dėl nuolatinio pasikartojimo ir jų žavesys išblunka. Tas pats galima pasakyti ir apie bendrą filmo visumą — sutrumpinus bent per pusę ir išvengus pasikartojimų, likusios komiškos scenos būtų buvusios labiau pagaunančios.

Moraliniu požvilgiu vertinant, filmas tinkamas visiems šeimos nariams.

"Mirage". Mėgstantiems įtampą palaikančius filmus, šį kartą pateikiamas tikrai puikus pavyzdys.

Amnezijos (atminties praradimo) kankinamas asmuo, pasiklydęs tarp praeities faktų ir vaizdų, ne kartą jau buvo panaudotas filmų painiuose siužetuose. Jau ir tas pats Gregory Peck, šio filmo pagrindinis veikėjas, prieš keliolika metų buvo įsivėlęs į panašias problemas filme "Spellbound".

Naujame filme, šių dienų New Yorko pastatų ir parkų fone, Gregory Peck, kaip gabus atominės energijos tyrinėtojas, nebepajėgia prisiminti savo artimos praeities. Vienam dangoraižyje užgesus šviesoms, vienas po kito neišaiškinami įvykiai maišosi jo gyvenimo kasdienybėje ir graso sunaikinimu. Neprisimenama mergina bando jį perspėti nuo artėjančių pavojų, bet nedaug tesugeba jam padėti, išskyrus pačią pabaigą. Bando vargšas ieškoti pagalbos pas psichiatrą ir pas privatų seklį, bet ir šie nedaug tegali jam padėti, nes nė jis pats nežino nuo ko pradėti. Paskutinės minutės, išlaikius filmo įtampą iki pat galo, atneša kiek nelauktą atomazgą.

Iš artistų ypač paminėtini Gregory Peck pagrindinėje, užmiršties ir banditų persekiojamo tyrinėtojo rolėje, ir Walter Matthau seklio vaidmenyje. Tikrai gaila, kad iš filmo eigos jis gana anksti nelauktai pašalinamas. Prie filmo įtampos augimo ir bendro pasisekimo gabiai prisideda Diane Baker, Kevin McCarthy, Robert H. Harris ir kt.

Filmas tinkamas suaugusiem ir vyresniam jaunimui.

Balfo metai

Kontrolė Balfe

Balfo operacijas gali tikrinti net penkios oficialios revizijos. Neseniai tikrino Internal Revenue Service, New Yorko valstybės organizacijų departamentas iš Albany. Visą darbą ir atskaitomybę rado tvarkoje.

Balfo metinės pajamos

Per metus bendrai šalpai suaukota 56.891 dol., mokyklų šalpai — 28,000 dol., nario mokesčio — 1,645 dol. Gauta dar nuomos iš Balfo namo, parduota drabužių atrankos. Viso per biudžetinius metus gauta — 90,763. Išlaidų turėjo 84,455 dolerių.

Balfo šalpai

Tiesioginei šalpai Balfas per metus išleido 68,149 dol. Buvo nusiųsta 26,853 dol. Vasario 16 gimnazijai (tam reikalui suaukota 23,253 dol.), saleziečių gimnazijai duota 6,548 dol. (suaukota 4,548 dol.). Į pavergtą Lietuvą ir Sibirą nusiųsta 284 individualūs siuntiniai ir už juos sumokėta 18,294 dol. grynais pinigais. Lenkijon pasiųsta 830 įvairių siuntinių, už kuriuos sumokėta vien paštui 5,831 dol.

Vokietijon išsiųsta 60 drabužių siuntinių ir 6,112 dolerių pinigais individualiai šalpai. Taip pat atskirais atvejais siųsta šalpa ir į kitus pasaulio kraštus.

Kun. L. Jankus
Balfo reikalų vedėjas

Apie šv. Antano gimnaziją Kennebunkporte

Šv. Antano gimnazijoje Kennebunkpor, Maine, mokslo metai prasidės rugsėjo 7 d. Mokiniai gali atvykti ne anksčiau, kaip rugsėjo 6 d. po pietų. Tada tik pradės veikti virtuvė ir mokyklos tvarka.

Šv. Antano gimnazija ir per vasarą tarnavo jaunimui. Visą liepos mėnesį jos patalpose buvo vasarinė berniukų stovykla, į kurią suvažiavo virš 90 lietuviukų. Rugpiūčio mėnesį vyksta moksleivių ateitininkų vasaros dvisavaitinė stovykla. Prie gimnazijos miškelyje dabar vasaroja ir skautai. Jų stovykla taip pat tęsis 2 savaites.

Iki šiol dar vis priimami prašymai į gimnaziją. Šiais mokslo metais mokinių bus beveik dvigubai. Dar yra keletos laisvų vietų. Kurie susivėlino, prašomi paskubėti.

IŠ VISUR

— **J. Bačiūnas,** PLB valdybos pirmininkas, rugsėjo 16 išskrenda į Europą susipažinti su lietuvių reikalais.

— **Bostono jūros skautų** iniciatyva renkamos lietuviškos knygos šv. Anrano gimnazijai Kennebunkporte. Aukas ir knygas siųsti pranciškonų vienuolynan šv. Antano gimnazijos vardu, arba Bostono Jūrų skautų tuntui — Povilas Jančauskas, 48 Stockton St., Dorchester, Mass.

— **V. Sidzikausko,** Vliko pirmininko, parodymas Edna Kelly pakomisijoje išverstas į arabų kalbą ir išleistas atskira knygele. Tiražas 5000 egz. Vertimas parūpintas Zygmund Zawadowskio, ACEN atstovo Beyrute, Libanone, pastangomis ir Liet. Laisvės Komiteto rūpesčiu.

— **Pittsburghe, Pa.,** nustojus veikti katalikų radijo valandai, Vytautas Jucius suorganizavo naują — Tėviškės Garsus. Programa girdima kiekvieną sekmadienį nuo 12 v. iki 12:30 popiet iš WZUM stoties 1590 banga. Valandėlės išlaikymui rugpiūčio 1 buvo surengtas piknikas Lietuvių ūkyje.

— **Kanados lietuvių jaunimo** kongresas bus šiemet spalio 9.

Advokatas Kazys Šidlauskas, Cook apskrities prokuroro padėjėjas, pasiųstas prokuratūros lėšomis į Northwestern Universiteto Teisių Fakultetą, kur šią vasarą prokurorams rengiami trumpalaikiai kursai. Kursų klausytojais gali būti tik valstybių ir federalinės valdžios prokurorai, jų padėjėjai, kandidatai į prokurorų vietas sekančiuose rinkimuose, kariuomenės prokurorai ir teisių fakultetų profesoriai. **K.J.**

PITTSBURGH, PA.

Amerikos Lietuvių Tarybos skyrius rengia lietuvių dieną rugpiūčio 15 lietuvių ūkyje — Lithuanian Country Club, Coal Valley Road, Clairton, Pa. Tai bus prisiminimas 25 metų sukakties, kaip Rusija užgrobė Lietuvą ir kitas Baltijos valstybes. Bus įvairi programa.

Pelnas skiriamas Lietuvos laisvinimo reikalams. Įėjimas nemokamas. Visus kviečia Alto skyrius.

PADĖKITE PRANCIŠKONAMS PASTATYTI

LIETUVIŲ KULTŪROS CENTRĄ NEW YORKE

VIENUOLYNĄ-KOPLYČIĄ. SPAUSTUVĘ. PATALPAS LIETUVIŲ VISUOMENINIAM REIKALAM

Aukos siunčiamos adresu:

BUILDING FUND
FRANCISCAN MONASTERY
680 BUSHWICK AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Aukojusieji 1000 dol. tampa garbės fundatoriais

500 — amžinais nariais

100 — fundatoriais

aukojusieji mažiau — rėmėjais.

Galima įrašyti ir mirusius (memorial). Aukotojų vardai bus įamžinti pastato garbingoje vietoje ir prisimenami vienuolių maldose bei mišiose.

Pažadu auką statybų fondui $ .....

Siunčiu auką statybų fondui $ .....

Įrašau mirusį .....

Siuntėjas .....

Adresas .....

.....

Visoms aukoms atskaitoma mokesčiai (Tax deductible)

Vasara sniege prie 60° Farenheito

V. VEBELIŪNAS

Žadėjau Darbininkui rašyti straipsnį apie visokius mokesčius, kaip elgtis, kai apklausinėja mokesčių atskaitomybė, tačiau teko staiga išvykti į Čilės valstybę. Čia ir noriu pasidalyti tais kelionių įspūdžiais.

Panagros lėktuvai du kartus per dieną skrenda iš New Yorko į Pietų Ameriką. Vienas iš jų ir mane su draugu nešė į kitą žemės pusrutulį.

Vakare skrendantis lėktuvas atrodo kaip restoranas. Pietūs prasideda su šampanu, žuvelėmis, daržovėmis, šaltom mėsom. Paskui gali pasirinkti jautieną, žuvį, paukštieną.

Po tokių pietų buvo malonu atsigulti iš dviejų sostų padarytoje lovoje. Taip ir nepajutom, kad jau Ecuador, Lima ir štai geram popiety jau ir Dievo miestas — Santiago.

Savaitė prabėgo darbe. Tada su draugu susipakavom ir išsirengėm į Portillo, kur kitais metais bus pasaulinės slidinėjimo rungtynės. Mercedes dūzgė kiek galėdamas prieš kalną, pakalnėn lėkė nutrūktgalviškai. Andų kalnų puskelėj tenka sustoti ir pereiti į kalnų traukinėlį. Jis dar veža pusantros valandos, kol pasiekia 2675 metrų aukštumą. Ten Portillo viešbutis. Čia pat visokie keltai ir kedės jau veža slidinėtojus į kalnus.

VYTAUTAS VEBELIŪNAS (k.) su draugu James Donahue Andų kalnuose Čilėje.

Taip ir prisiminiau New Yorką, kurį spaudė didelį vasaros karščiai. Čia gali sniegu tašytis, nors temperatūra 50-60 Farenheito. Baseine vanduo pašildytas, kad būtų maloniau maudytis.

Vakare susirenka vadinamas "International Jet Set" į klubą. Tai austrai, vokiečiai, šveicarai, amerikiečiai ir, žinoma, čiliečiai. Kalba maišyta. Daugiausia — ispaniška. Gėrimai ir muzika — amerikoniška, tik su tam tikrais pradais.

Po pirmos valandos visi eina miegoti. Viešbutis visai nutylą. Retkarčiais tik vėjas kalnų tarpeliuose sustaugia kaip vilkas ar pravirksta kaip kūdikis ir pranyksta toldamas Andų kalnuose. Ši vėjo muzika yra nepaprastai migdanti ir nervus raminanti.

Kitos dienos vakare vėl traukinėliu pasiekėme automobilį. Už poros valandų jau buvome Santiagos gatvėse.

Panagra mus, kaip ir kitus savo keleivius, nuolat globojo šioje kelionėje, nepaleisdama tik aerodrome, bet parūpino slides, aprangą ir sutvarkė visas detales.

Iš šio tolimo miesto tariu: iki pasimatymo. Bus malonu vėl pasišildyti New Yorko pajūriuose.

V. Vebeliūnas, Čilėje išbuvęs dvi savaites, jau sugrįžo į New Yorką, kur jį pasitiko karščiai, mokesčiai ir organizuojamo 'Lito" banko rūpesčiai. (Red.)

Laiškas Vienybės laikraščio redaktorei S. Narkeliūnaitei

Panelė S. Narkeliūnaitė liepos 22 Vienybėje aprašo savo atsiminimus — "15 metų su Jungtinėmis tautomis." Ten prisimena ir mane.

Ji rašo: "Skambina man į namus kartą tokia Liuda Mikulskytė ir klausia, ar nežinau, kada Matulis kalbės Ansamblėjoje. Teiraujuosi, kam jai to reikia, o ji ir sako: "Reikėtų jį papiketuoti. Mat, ji savo metu piketavimu užsiiminėdavo. Kai ėmiau atkalbinėti, tai ji užtrenkė telefono ragelį, pirma išrėkusi: — Tai ir tu panaši komunistė, kaip Sidzikauskas. Ir tasai sakė nepiketuoti lietuvio. Jūs visi tokie. . .".

Tiesa, kad aš klausiau informacijos p. Salomėją Narkeliūnaitę. Tiesa, kad ji mane atkalbinėjo nepiketuoti, ir aš užtrenkiau ragelį. Bet p. Narkeliūnaitė per toli nušoko, — p. Sidzikauskas ten nebuvo paminėtas.

Man yra keista, kodėl ji turėjo atkalbinėti nepiketuoti. Piketuoti reikėjo. Komunistai Lietuvoje nužudė mano seserį ir kitas gimines. Reikėjo piketuoti ir įspėti kitus žmones, kad nepražūtų raudonajame rojuje. Tai nebuvo koks malonumas, bet kieta ir sunki pareiga. Tada dirbau 6 dienas Bulova laikrodžių raštinėje ir šalia to darbo visada rasdavau laiko piketuoti visus komunistų agentus.

Piketuoti, manau, yra kur kas geriau ir prasmingiau, nei važinėti į komunistų pavergtą Lietuvą, ar ten rengti ekskursijas. Važinėdamas tik simpatizuoji jų komunistinei valdžiai, o piketavimas — artina Lietuvos išvadavimą.

Liuda Mikulskytė

Balfo namas

Balfo namai senyvi, reikalingi geros priežiūros, tačiau bent šiuo tarpu jie Balfui naudingi. Per metus Balfas sumokėjo namų išlaikymui 1,611 dol., gavo nuomos iš dviejų butų 1,070 dolerių. Taigi už 45 dolerius mėnesiui buvo gauta raštinei patalpos, erdvūs sandėliai, reikalų vedėjui butas ir svečiams patalpos. Balfo namų vertė 5-6,000 dolerių.

KAI JŪS NORITE SIŲSTI savo giminėms ar draugams, gyvenantiems U.S.S.R. dovanų siuntinius, tai pasirinkite saugiausią kelią:
1. Nuspręskite ar jūs norite siųsti iš čia esančių prekių ar užsakyti, pav. automobilį, motociklą, siuvamą mašiną, televiziją ar maisto siuntinį.
2. Pasinaudokite patikimos ir turinčios gerą vardą firmos patarnavimu.
3. Žiūrėkite, kad firmos personalas turėtų patyrimo ir mokėtų tvarkyti Jūsų užsakymą.
4. Patikrinkite ar toji firma turi reikalingus dokumentus.
5. Pasirinkite firmą, turinčią ilgą patyrimą tame biznyje. Kai visa tai persvarstysite, tai įsitikinsite, kad geriausiai Jums tiks turinti jau virš 30 metų patyrimą

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

Centras yra
716 Walnut St., PHILADELPHIA, PA. 19106 • Tel. WA 5-3455

SKYRIAI:

Uptown PHILA. skyrius
632 W. Girard Avenue
Philadelphia, Pa. 19123
WAlnut 5-8878

BALTIMORE
3206 Eastern Avenue
Baltimore 24, Md.
DI 2-2374

BLOOMFIELD
228-230 Montgomery St.
Bloomfield, N.J.
Phone: 748-8524

BOSTON
390 West Broadway
South Boston 27, Mass.
AN 8-8764

CHICAGO
4102 Archer Avenue
Chicago 32, Ill.
FR 6-6399
Branch
2242 W. Chicago Avenue
Chicago 22, Ill.
BE 5-7788

CLEVELAND
7023 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
UT 1-0807

DETROIT
6460 Michigan Avenue
Detroit 10, Mich.
TA 5-7560

ELIZABETH
943 Elizabeth Avenue
Elizabeth, N. J.
EL 4-7608

HAMTRAMCK
11415 Jos. Campau Ave.
Hamtramck 12, Mich.
TO 8-7940

KANSAS CITY
18 S. Bethany
Kansas City, Kansas
AT 1-1757

LOS ANGELES
3216 Sunset Blvd.
Los Angeles 26, Calif.
NO 5-9887

MIAMI
2755 Biscayne Blvd.
Miami 37, Florida
FR 9-8712

MINNEAPOLIS
217 E. Hennedin
Minneapolis 14, Minn.
FE 2-4908

MILLVILLE
19 Westwood Terrace
Millville, N. J.
Tel. 825-5362

NEW YORK
481 E. 7th St.
New York 3, N. Y.
GR 3-1785

CONNECTICUT
165 Hartford Avenue
New Britain, Conn. 06051
% N. Yazkewich

OMAHA
5524 S. 32nd Street
Omaha 7, Nebr.
Tel. 731-8577

PITTSBURGH
346 Third Avenue
Pittsburgh 22, Pa.
GR 1-3712

ROCHESTER
683 Hudson Avenue
Rochester 21, N. Y.
BA 5-5923

SAN FRANCISCO
1236 Ninth Avenue
San Francisco 22, Calif.
OV 1-4229

SEATTLE, WASHINGTON
1512 N. 39 St.
Seattle, Washington 98103
ME 3-1853

TRENTON
730 Liberty Street
Trenton, N. J.
LY 9-9163

VILA "JŪRATĖ"
Cape Cod

Sezonas prasideda nuo
LIEPOS 1 D.
iki
RUGSĖJO 15 D.

Dėl užsakymų prašau kreiptis:

ELENA KRASAUSKAS
273 Oxford Street
Hartford, Conn.
Tel. A. D. 3-2893

po liepos 1 d.

ELENA KRASAUSKAS
P. O. Box 307
West Hyannis Port
Cape Cod, Mass.
Tel. — Hyannis
Code 617 - 775-9216

Geriausiai pailsėsit per savo atostogas garsiame CAPE COD - OSTERVILLE kurorte prie atviro Atlanto jūros pliažo, gražioje lietuviškoje JANSONŲ vasarvietės viloje

AUDRONĖ

87 East Bay Rd. OSTERVILLE Cape Cod Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila AUDRONĖ yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyviniu medžių parko. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti (7 min. pėsčiom) šiltos srovės privatus jūros pliažas.
- Geras lietuviškas maistas.

Visa tai suteiks Jums tikrą poilsį ir sustiprins sveikatą, todėl visi maloniai kviečiami atvykti praleist savo atostogas viloje Audronė.
Vila Audronė jau atidaryta ir priima svečius vasarojimui. Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ
MRS. MARIJA JANSONAS
87 East Bay Rd. Osterville, Mass. 02655 — tel. 428-8425

Cafe Geiger
206 East 86th Street
(tarp 2 ir 3 Ave.)
New York. N. Y.
Tel. RE 4-4428
Vedėjas: Helmut Vollmer
KASDIEN KONCERTAI nuo 4 val. p.p.
Užkandžiai iš nuosavos virtuvės
Puikiausia vokiška virtuvė: pietūs-vakarienė

WHITE HORSE TAVERN
baras - restoranas

PRANAS BRUČAS, savininkas
86-16 JAMAICA AVE. Woodhaven, N. Y. 11421
Tel. Virginia 6-9519
SALĖ VESTUVĖM, SUSIRINKIMAM BEI KITIEM POBŪVIAM
Salėje gali tilpti 100 dalyvių

Vienintelis Importuotojas Amerikai
Šios vokiečių gamybos Gyvenamojo — Kambario Spintos

TURIME ĮVAIRAUS DYDŽIO IR ĮVAIRIOS RŪŠIES RASITE MŪSŲ SANDĖLYJE VISADA
Viršuje parodoma spinta išardoma — Pristatoma bet kur JAV-se
ADOLF SCHRAGER FURNITURE, Inc.
Yorkvilės Didžiausia, Gražiausia Baldų Krautuvė
DABAR: 336 East 86th St. (tarp 1 ir 2 Avenue) N.Y.C.
Tel. TR 9-0400
Atdara kasdien iki 9 val. vakaro, antradieniais ir šeštad. iki 6 v. vak

SERVICE

Moravian Florist & Garden Center
2286 Richmond Rd., Newporp, S. I.
Floral arrangements for all occasions. For weddings, funerals, etc. Fresh cut and artificial Open 6 days a week closed Wed. Garden furniture and ornaments fountains bird baths. Flowers by wire EL 1-4440

V & V IRON WORKS
473 Hicks St Bklyn
Ornamental iron works Railings Cellar doors Steel porches, Iron stairs Room dividers — Violations removed All work guaranteed
Call TR 5-1362

B &S CONTRACTORS
1838 Flatbush Ave.
Anything, anytime, anywhere. Most Reasonable Rates Free Insurance Estimates. All Work Guaranteed.
Call MA 4-6868

SLIPS MOORING
Day - Week - Month - Season
Moorings $3 per foot (season)
Slips at sensible rates
Skyline Marina on Flushing Bay
College Point, New York
Call IN 3-9708

K & D CONTRACTORS
CEMENT WORK
All Type House Wrecking
Cellar Cleaning Rubbish Removed
Stoop work All work guaranteed
190 Kosciusko St. Bklyn N.Y.
Phone — 388-9742

CRANE SAVINGS & Loan Association

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.
47 and Rockwell Street. Tel. LAfayette 3-1083
Nemokamai vieta automobiliams
4 1/2% ON INVESTMENT ACCOUNTS
Mokame nuo 1962 metų vasario 1 dienos
Pinigai įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį.
Dividendai mokami sausio ir liepos 31 d.
Prašome aplankyti naują mūsų namą.
VALANDOS: Pirmd. ir ketvirt. 9:00 ryto — 8:30 vakaro; Antrad. ir penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadienais 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniais uždaryta.

HOUSE FOR SALE

E. FLATBUSH
GRAND OPENING
NEW MODELS
2 Fam. brick—shingles, 6-6 spacious rooms, 1½ baths. Detached, 2 enclosed lots, private driveway with 'carport' cement. Hollywood kitchen hot-cold water. Public school in the vicinity also Catholic churches, good transportation. Direction: Belt Pkway, exit Rockaway Pkway, left to first house #761. Open daily 2 PM Flatlands Ave., right E. 89th St., - 5 PM.
DEL BEE CUSTOM BUILDERS
DE 9-6952 — CL 9-2444

TRUCKING

MOORES TRUCKING
817 E 214th Street
General trucking Manufacturers deliveries such as furniture & freight work. Also steady piece work or contract work For fast prompt service call TU 2-8496

DISPLAY

SAILING SCHOOL
Individual Instruction
SAILBOAT RENTALS
By Day — ½ Day K Hour
BLUE WATER SAILING CLUB
at Mihn Boat Works
Ft. of West St., Monmouth Beach, N. J.
(201) 229-5010

RESORTS

CAVENDISH CLASSES
Self Improvement Courses. 92-05 Whitney Ave., Elmhurst 73, N.Y OL 1-5753 Summer Sessions $105 — Reading, Arithmetic. Special help for reading levels, 2-3-4-5. Elem., High School, Adults.

FRANK HEINECKER
FUEL OIL
Buy Now and Save
Service is our Motto
Call BR 3-0109 or IV 3-2390
1693 North Gardner Drive
Brentwood L. I.

Ambulance & Oxygen Service
In case of emergency call "Emergency" for Ambulance and Oxygen service in the Bay Ridge Area.
KENNETH LORDAHL
705 - 60th Street
HY 2-7217 — HY 2-7218

GROOMING—Summer Specials
Low prices for all Breeds
Poodles - Toys $6 Minis $8
Stand $12
Grooming by TOM MERRIMAN
Dog House 979 1st Ave (54th St.)
Call PL 3-2521

Scotty's Motel Plan a lakeside vacation now! Reserve early. Enjoy lake or new 70 ft. swimming pool good fishing, boats, launching ramp on 400 ft. of safe sand beach dock, water skiing, etc. Restaurant, snack bar, cocktail lounge on premises 5 minutes walk to village & churches Write for color brochure Cocozza Brothers - Scotty's Dept. J. Lake George 5, N.Y. Tel. NN 8-2467 N.Y. Thruway to door

HOTELS

HOTEL ROCKLEDGE
City Line Riverdale Vincinity Rooms & Apartments Day or Week Free Parking on the Premises $5 Daily $18 Weekly.
Call 914 YO 3-6100

GRANADA HOTEL
Air Conditioned Rooms Television in all Rooms. 15 minutes to all Airports. We cater to the World's Fair Guests.
268 Ashland Place Bklyn.
Call UL 8-2000

BALDWIN AREA
Room & board for elderly person — preferrably under 75. $150 per month plus 1 month's security. Handicap entirely unimportant. Meals served in room on request. 17 years experience. beautiful home.
Call 516 TN 8-5966

CHATHAM HOTEL 1½ blocks to beach. Center of all attraction 304 4th Ave., Asbury Park, N.J. Wholesome home cooking Friendly family atmosphere $40 & up weekly Rooms without meals $18 & up per person Kitchen privileges month or season Josephine Farielio (201) 774-9525

H. W. MALE

MACHINE SHOP HELPERS
Exp'd. in drilling, milling, deburring, etc.; permanent position, overtime, modern air-conditioned shop, pleasant working conditions, all benefits.
AMERICAN PRODUCTS CO., Inc.
610 Rahway Ave. Union, N. J.

NURS. HOME

SENIOR HOUSE
HOME FOR ADULTS
Retired — Elderly — Convelescent
24 Hours Supervision
14 Maple Av., Bay Shore, L.I.,N.Y.
Maria Rosa, L.R.N.
MOhawk 5-0072

SERVICE

Beginners and Experienced
STUDY PIANO
VOICE SIGHT SINGING
Call Anytime
UL 7-9515
Mrs. Howell 675 Sterling Place Brooklyn

A home away from home HOTEL LUCERNE 201 W. 79th Street. New York City ½ block from Broadway and 79th St. Convenient to everything in the heart of N. Y. C. Newly furnished 1-2-3 room suites some with kitchenettes — moderate rates. EN 2-7100.

SHOWCASE RESTAURANT
Open 7 days a week. 3 African lobster tails $3.25 or sirloin stake dinner — 533 Old Country Road Westbury L.I. opposite Ohrbachs. Come bring the family for Sunday dinner Call 516 ED 3-3376.

Complete Home Remodeling — We repair in and out from top to bottom Kitchens, Bathrooms and Basements 24 hour service
EMPIRE BUILDING & Const Co
493 East N.Y. Ave. Brooklyn
Call PR 4-2013

McDONALD'S DINING ROOM
327 Stuyvesant Ave B'klyn
For your Weddings Communions & Confirmations & Showers & Parties
For reservations call Mr. & Mrs. John W. McDonald
Call PR 3-8292

TRUTTS EXPRESS
Light Moving & Trucking
Day & Night.
Free Estimates
Reasonable Rates.
Call GL 5-3350
539 Jefferson Ave., Brooklyn

MRS. CATHERINE BROWN
116 Monroe St.
North Amytiville, L. I.
Room & Board for men in beautiful Long Island. Good home Cooking. Clean Rooms. Catholic Church within walking distance. Reasonable rates. Call 516 - 598-1067.

MRS. BURNETTE HICKS
200 West 135th Street
Public Typist
We specialize in cutting stencils & Adressing envelopes — Filling in All work done at reasonable Rates.
Call 635-5224 or 665-2643

MEAT PIES, INC.
Affiliated with Near East Bakery
154 Atlantic Ave., Brooklyn, N.Y.
Grand Opening — August 9th
We specialize in Lamb Spinach Pies. We cater to all your party needs. Serving Bklyn., New York.
Call 875-2295

HOUSEHOLD SERVICE
San Kidd Floor Scraping Polyurethane Stain Fabulon Varnish Shellac. Also Specialists in Painted Floors Waxing We Guarantee All Our Work.
2853 Atlantic Ave. (Near Schenck)
Brooklyn Call 827-8900

MRS. LILLIAN FORLER
396 Center Street
South Orange, N. J.
A home away from home Guest Home Room and Boarf for Women. Beautiful Home 3 Cooked meals Daily. Lovely area nice warm atmosphere. Patios Sun Rooms Catholic Church near by. Eeverything for Your convenience. Come spend your time with us. (201) 762-8771

CHILDREN BOARDED
AILEEN NURSERY
3 Brooklyn Ave. Bkly'n
Ages 2-5 Day Care Nursey Hot Meals Summer Fun and Supervision — Weekly Rate ($15) Call PR 8-7669

SKLYPAI aukštoi, sausoj vietoj $749.00 už akrą
Tarp New Sunrise Hwy Ext. ir New York - Riverhead Expressway. Arti įvairių darbovičių. Neparduodame vietos kur negalima statyti namų, kur nėra elektros ar gazo. Long Islande galimybės didelės — gudrūs investuotojai tai gerai žino. Prieš 5 metus čia akras žemės kainavo $99, dabar $5000. Sunku patikėti, bet taip yra. Investuokite savo pinigus į augantį Long Island — nepraleiskite šios auksinės progos — pirkite tuojau pat! Įnešus mažą įmokėjimą mėnesyje mokama tik $10.00. Tuoj pat sudaroma nuosavybės dokumentai.
Three Land Offices: 729 Jericho Turnpike, Route 25, 3 miles past Smithtown, and 2950 Jericho Turnpike, Route 25, one mile east off the Smithtown By-pass, and 376 Jericho Turnpike (Route 25), Selden. Hurry out — Office open every day including Sundays. Over fifty years in the land business.
K. H. LEEDS — LAKE RONKONKOMA, L. I.

SPORTAS

15 metų lietuviškas futbolas N. Y.

Šį mėnesį sueina lygiai 15 metų, kuomet po karo buvo atgaivintas lietuviškas futbolo vienetas New Yorke. Prieš karą daugiausia iš Pietų Amerikos lietuvių sudaryta futbolo komanda zalie Eastern District tygoje. Po karo vienas iš tos komandos energingųjų vadovų, Jonas Atkocius ryzosi vėl new-yorkiečiams parodyti lietuviškus futbolininkus. 1949-50 į JV pradėjus siūbuoti naujom lietuvių emigrantų bangoms, tai davė naujam vienetui pagrindą. Prieškarinės komandos gyvikas Charlie Simonavičius bei naujai atvykęs (Vacys Steponavičius (dabar Steponis) davė naujai organizacijai pradžią. Vieną vakarą Central Parke po treniruotės, susisėdę ant žolės apie 20 idealistų žaidikų, vadovaujant Aleksandrui Vakseliui, nutarė steigti lietuvišką futbolo komandą ir ją registruoti vietos futbolo pirmenybėsna. Visi dalyviai sumetę po -10, anais laikais naujai atvykusiems tikrai didelė suma, ir 1950 metų vasaros gale gimė lietuviško futbolo komanda. Reikalų vedėjas, sekretorius ir viso variklis ir toliau buvo nepataisomas optimistas ir entuziastas, idealistas Jonas Atkočius. Naujam vienetui pirmiausia reikėjo uniformų, po to, žinoma, žaidikų, kurių ieškotojas ir prikalbinėtojas buvo mūsų Jonas Atkočius. Aikštės, įstojimas bei registracija lygoje, rungtynių tvarkaraščiai ir kiti nesuskaitomi reikalai — vis Jono Atkočiaus atlikti. Galima drąsiai tvirtinti, kad be Jono Atkočiaus lietuviško futbolo New Yorke nebūtume turėję.

"Lithuanians" vardas greitu laiku tapo žinoma sąvoka vietos futbolo sluoksniuose. Apie tai kita proga. **Atletas.**

—•—

Lengvosios atletikos ir lauko teniso varžybos

XV-jų Š. Amerikos lietuvių, sportinių žaidynių — lengvosios atletikos ir lauko teniso varžybos įvyks rugsėjo 11-12 d. d. Clevelande, Ohio. Varžybas vykdo Clevelando LSK Žaibas.

Šios varžybos yra automatiškai oficialios 1965 m. Š.A. Lietuvių lengvosios atletikos ir lauko teniso pirmenybės.

Dalyvių registracija vykdoma per sporto klubus bei pavieniai iki rugsėjo 6 d. šiuo adresu: A. Bielskus, 15321 Lake Shore Blvd., Cleveland, Ohio, 44110.

Smulkios informacijos bei varžybų nuostatai išsiuntinėjama visiems sporto vienetams. Klubams nepriklausą, pavieniai sportininkai dėl informacijų prašomi kreiptis aukščiau nurodytu adresu.

ŠALFASS-gos Centro Valdybos vardu, Clevelande LSK Žaibas

PENKIOLIKA METŲ ištikimi lietuviškam futbolui. Iš k. į d. Vacys Steponis — dabar LAK vicepirm., Petras Katinas, buvęs Lietuvių Sporto pirmininkas, Algirdas Mileris — dabar išėjęs į futbolo teisėjus, ir Jonas Atkočius — dabar jaunių vadovas.

ŠACHMATAI

Veda K. Merkis

JAV atviros p-bės, San Juan, Puerto Rico, vyko nepaprastoj kovoj. P-bes pradėjo 63 žaidikai. Po 4 ratų pirmavo didmeistriai Benko ir Lombardy su 4-0 tš. Po 7 ratų — Lombardy ir Zuckerman po 6½ tš. Benko ir kanadietis Suttles turėjo po 6 tš. Mūsų Ignas Žalys iš Montrealio buvo grupėje su Rivera, Avram, Colon ir kt. su 5 taškais. 8-tam rate Zuckerman įveikė Lombardy ir pirmavo vienas su 7½ tš., Benko 7, Ignas Žalys su Medniu, Brands ir kt. turėjo 5½ tš. 9-tam rate Benko įveikė Zuckermaną ir atsistojo pirmuoju su 8 tš., Lombardy 7½. Žalys turėjo 6 tš. 10 rate Lombardy prisivijo Benko, abu turėjo po 9 tš., Zuckerman 8 tš., R. Byrne, Formanek, Mednis po 7½ tš. Žalys buvo su 6½ taškų (÷4—1=5). Po 12 ratų pirmenybės pasibaigė tokioj eilėj: Benko ir Lombardy po 10 tš., R. Byrne, Zuckerman, Suttles po 9, Mednis, Formanek, Vranesič, Marchand po 8½ tš. Ignas Žalys baigė grupėje su 7½ tš. Bostono buvęs cempionas David Scheffer 6½ tš., kitas bostoniškis, lietuvių komandos talkininkas Jurijs Ozols 6 tš.

Šios p-bės labai pasitarnavo šachmatininkų suartėjimui, viens kito pažinimui, nes buvo apgyvendinti viename viešbuty, drauge pusryčiavo, pietavo, lankė pajūrį, buvo vežiojami susipažinti su vietovėm bei klubais. P-bes sukrėtė staigi mirtis N. J. šachmatininko Forry Lauks (širdies smūgis).

Algis Makaitis, Harvardo univ. studentas, grįžo iš Fort Devens, atlikęs karo pratybas. Kai baigs universitetą, bus pakeltas į leitenanto laipsnį.

Studentų p-bėse į baigmę kvalifikavosi: Rumunija, R. Vokietija, Danija, Sov. S-ga, Olandija, Izraelis, Čekoslovakija, Vengrija ir Anglija.

Tal - Larsen dvikova vyksta kietoj kovoj. Po 6 partijų abu turi po 3 taškus.

Tal	01½ ½01
Larsen	10½ ½10

— **Lietuvių Fondo nariai, įnešę** fondo sąskaiton po šimtą dolerių:

Paramskas Balys ir Natalija, Washington, D.C., Knieža, Antanas, Rahway, N.J., Valužis Kazys, Elizabeth, N.J., New Yorko Zarasiškių Ryšiams Palaikyti Komitetas, Vytauto Didžiojo Chicagos Šaulių Kuopa, Kaributas Juozas, Hollywood, Calif., Olis Algirdas ir Aldona, Rochester, N.Y., Dubickienė, Joana, Rochester, N.Y., Klimas dr. Antanas ir Danguolė, Rochester, N. Y., Baublys Povilas, Trenton, N.J., Metrikis Petras ir Ona, Melrose Park, Ill., Gražys James D., Melrose Park, Ill. Vidmantas Stasys, Melrose Pk. Ill., kun. Ramanauskas Zigmas, Waukeegan, Ill., Ališius Stasys, Cicero, Ill., Čeponis Petras, Cicero, Ill., Grigalauskas Jurgis, Berwyn, Ill., Ilgūnas Vytautas, Worcester, Mass.

Parduodamas namas ir mažas vasarnamis prie Ronkonkomos ežero. Namas yra išnuomuotas ir duoda pajamų po $110 per mėnesį per visus metus. Savininkas gali naudotis 3 kambarių vasarnamiu. Ežeras tik 5 minutės pėsčiam. Kaina $10,500. Įmokėjus $1,000 — morgičius yra išmokamas iš nuomos, o vasarnamis lieka veltui. Skambinti HI 1-6799.

Parduodamas namas. Great Neck, N.Y., lietuvių apgyventame rajone parduodamas vienos šeimos namas, kuris turi 6 kambarius, 2 tualetus, vonią. Namas išlaikytas gerame stovyje. Didelis žemės sklypas, arti Kings Point parko. Norima greitai parduoti ir prašoma tik 18,000 dol. Namas yra: 60 Van Nostrand Ave., Great Neck N.Y., L.I., telefonu kreiptis: — Mr. Vincas Aleksa, 516 HU 2-1828.

Išnuomojamas 5 kambarių butas I aukšte Woodhavene. Tel. VI 7-5834. Teirautis bet kokiu laiku.

Floridoje ieškoma pora lietuvių, kurie padėtų pataisyti laivelį. Su tuo laivu galima gerai žuvauti ir pinigų uždirbti. Prašom kreiptis: Jonas Batus, First St. Rt. 1, Box 131, Jupiter Heights, Fla.

LONG ISLAND
statome įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Priimam užsakymus pastatyti pagal pirkėjo norus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statybą atliekam sąžiningai pagal susitarimą už labai prieinamą kainą. • Mes patys perkame L. I. žemės sklypus • Visais reikalais kreiptis pas statybininką Andrių Armoną
Tel. 516 AN 1-2864

DISPLAY

BULL AUTO SUPPLIES
Complete Line of Car Accessories
Motor Oil—Spark Plugs
3840 Nostrand Ave—Brooklyn, N.Y
2 Door from 1st. Nat. City Bank
Call 891-9234
Open 6 days a week

FLATBUSH OUTDOOR GOLF CENTER
Open 7 days a week
Ralph Ave and Ave J, Bklyn
Free off street parking
Open day and night Come and bring the family. Call CL 1-9824

ADAMS CORNERS
Glenwood Park Bungalows
Peekskill Hollow Road - Putnam Valley 35 miles N.Y.C. 1-2-3 bedroom bungalows Filtered swimming pool, Baseball. Day Camp adjoining
N.Y.C. JE 7-5201
or 914 DE 7-6051

NURSES N.Y. State Registered
DELIVERY & OPERATING ROOM
Experience Prevailing Salary
Plus extra for on call for O.R.
BAY RIDGE HOSPITAL
437 Ovington St. Brooklyn, N.Y.
Call — TE 9-1313

Dabar jūs galite aplankyti savo artimuosius Lietuvoje — Mūsų įstaiga taip pat sutvarko pramogines ir biznio keliones į visus Sovietų Sąjungos valdomus kraštus. Mes parūpiname vizas, sutvarkome rezervacijas ir kt. Smulkesnioms informacijoms rašykite/skambinkit daugiausia patyrusiam Kelionių biurui į R. Europa
COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.
45 W. 45 Street, New York 36, N.Y. • Tel. CIrcle 5-7711

Cosmos Parcels Express Corp.
Pati žinomiausia ir patikimiausia firma Amerikoje, turinti daugelio metų patyrimą siunčiant
DOVANAS - SIUNTINIUS Į USSR.
Gavėjas nieko nemoka. Tūkstančiai klijentų patenkinti. Garantuotas skubus ir tikslus pristatymas. Visi siuntiniai apdrausti. Visuose mūsų skyriuose yra gausus aukštos rūšies prekių pasirinkimas prieinamom kainom. Informacijų ir nemokamų katalogų gausite iš visų mūsų skyrių.
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
• ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street ..... CH 9-6245
• BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue ..... LI 2-1767
• SO. BOSTON 27, Mass. 327 West Broadway ..... AN 8-0068
• BROOKLYN 11, N.Y. — 370 Union Avenue ..... EV 4-4952
• BROOKLYN 7, N.Y. — 600 Sutter Avenue ..... DI 5-8808
• BUFFALO 6, N.Y. — 332 Fillmore Avenue ..... TL 6-2674
• CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue ..... BR 8-6966
• CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halstead Street ..... WA 5-2737
• CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road ..... TO 1-1068
• DETROIT, Mich. — 730 Michigan Avenue ..... VI 1-5355
• GRAND RAPIDS, Mich. — 636-38 Bridge St., N.W. GL 8-2256
• HARTFORD 14, Conn.—200 Franklin Av., Tel. 233 8030, 246 0215
• HAMTRANCK, Mich. — 11333 Jos. Campau ..... TO 7-1575
• IRVINGTON 11, N.J. — 762 Springfield Ave. ..... ES 2-4685
• LAKEWOOD, N.J. — 126 - 4th Street ..... FO 3-8569
• LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. .. AN 1-2994
• NEWARK 3, N.J. — 428 Springfield Avenue ..... BI 3-1797
• NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. ..... LO 2-1446
NEW YORK, N.Y. 10011 — 108 West 14th Street ..... CH 3-3005
• NEW YORK 3, N.Y. — 39 - 2nd Avenue ..... AL 4-3456
• PASSAIC, N.J. — 176 Market Street..... GR 2-6387
• PATERSON 1, N.J. — 99 Main Street ..... MU 4-4619
• PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. ..... PO 5-5892
• PITTSBURGH 3, Pa. — 1307 E. Carson Street ..... HU 1-2750
• SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street ..... FI 6-1571
• WATERBURY, Conn. — 6 John Street ..... PL 6-6766
• WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street ..... SW 8-2868
• YONKERS, N.Y. — 555 Nepperhan Ave. ..... GR 6-2781
• YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue ..... RI 3-0440

WINTER GARDEN TAVERN Inc.
VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas
—•—
Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.
1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N.Y.
(Ridgewood)
Tel. EVergreen 2-6440

JUOZO ir IZABELĖS MISIŪNŲ
RAY'S LIQUOR STORE
Galima gauti įvairiausios rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų . . . Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.
103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N.Y.
Telefonas: VIrginia 3-3544

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA
Silver Bell Baking Co.
Lietuviška ir eurapietiška duona ir pyragai Šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai
DALIA ir ALBERTAS RADŽIŪNAS, sav.
36-38-40 STAGG STREET BROOKLYN, N. Y. 11206
Telefonas STagg 2-5938

Siųskite į Lietuvą ir SSSR
DOVANŲ SIUNTINIUS
— gerą atraižą medžiagos paltui, kostiumui ar suknelei. Pasirūpinkite medžiagos išsiuntimu tuojau! Išpardavimas nepaprastai žemom *urmo kainom* atraižų vilnonės medžiagos — importuotos ir vietinės — trijose krautuvėse:
S. BECKENSTEIN, Inc.
118-125-130 ORCHARD STREET — GR 5-4525
Cor. DELANCEY, N. Y. C.
Krautuvės atviros kasdien ir sekmadieniais, išskyrus šeštadienius, nuo 9 ryto iki 6:30 vak.
S. Beckensteino krautuvėse kalbama rusiškai, lenkiškai, ukrainiškai
Važiuoti BMT išlipant Essex Street, keltis elevatorium į viršų, arba IND traukiniu D-6 Avenue iki Delancey St.
Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas!

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir visokiais reikalais kreipkitės į
JOHN ORMAN AGENCY
Insurance - Real Estate
110-04 Jamaica Avenue Richmond Hill 18, N. Y.
Tel. VIrginia 6-1800

"VENTA"
Home Improvements Co.
Atlieka visus namų vidaus remonto ir modernizavimo darbus, įrengia rūsius (basements) pastoges (atikas) ir t.t. Darbas atliekamas sąžiningai patyrusių lietuvių stalių už prieinamą kainą. Kreiptis:
J. BANDZIUKAS
84-12 102nd Street
Richmond Hill, N. Y. 11418
Tel. VI 7-2772

A. ANDRIUŠKEVIČIUS
LAIKRODININKAS - JUVELYRAS
Auksas - sidabras - deimantai laikrodžiai
9408 Jamaica Ave.
Woodhaven 21, N. Y
VI 7-2573

LIETUVIŲ ADVOKATAI
C. A. VOKET
VOKIETAITIS
ADVOKATAS
41-40 74th Street
Jackson Heights, N. Y.
Tel. NEwton 9-6620

Stephen Bredes, Jr.
ADVOKATAS
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
Telef. — APplegate 7-7083

LAIDOJIMO DIREKTORIAI
VAITKUS
FUNERAL HOME
197 WEBSTER AVE.
PRANAS VAITKUS
Laidotuvių Direktorius ir balsamuotojas
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį Nauja moderniška kopyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus. Reikale šaukite — Tel. TR 6-6434

Tel. EVergreen 7-4335
STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
Graborius-Balsamuotojas
MODERNI KOPLYČIA
423 METROPOLITAN AVE.
Brooklyn, N. Y.

STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
FUNERAL HOME
Moderni koplyčia - Air conditioned
A. J. BALTON-BALTRŪNAS
Licensed Manager & Notary Public
660 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

EVergreen 8-9770
Joseph Garszva
GRABORIUS
Balsamuotojas
231 BEDFORD AVE.
Brooklyn, N. Y.

J. B. SHALINS - Šalinskas
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway Station)
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventiliacija
Tel. VIrginia 7-4499

THEODORE WOLINNIN, INC.
E. JOSEPH ZEBROWSKI
Laidotuvių direktorius
MODERNIŠKA KOPLYČIA
su Air Condition
123 E. 7th St., New York 9, N. Y.
GRamercy 5-1437

KARLONAS
FUNERAL HOME
280 CHESTNUT STREET
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. BA 9-1181

CARROL
FUNERAL HOME
Inc.
PETRAS KARALIUS, sav.
Laidotuvių direktorius ir balzamuotojas
74 PROVIDENCE ST.
Worcester, Mass.
PL 4-6757 PL 4-1165

A † A
Inž. prof. BRONIUI PRAPUOLENIUI
mirus, dukrą dantų gydytoją VANDĄ KOŠIENĘ ir jos vyrą nuoširdžiausiai užjaučia
N. Y. Lietuvių Dantų Gydytojų Draugijos valdyba

A † A
AUDRONEI LAPINSKAITEI
tragiškai žuvus automobilio nelaimėje, jos broliui Dariui ir jos tėveliams p.p. Lapinskams nuoširdžiausią užuojautą reiškia
Vytautas ir Herkulis STROLIOS

WEISS & KATZ, INC.
187 ORCHARD ST., N. Y. C. Tel. GR 7-1130
DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA
— DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ —
• Vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknelėm ir kt.
• Audiniai angliškos ir vietinės vilnos, šilko, medvilnės
• *Specialiai žemos kainos* siunčiant audinius į užsienį
• Mes padidinome savo patalpas. kad galėtume geriau patarnauti klijentams. Prašome užeiti ir pasižiūrėti.

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS
IMPORTUOTOS IR VIETINĖS
Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Užeikite ir įsitikinsite!
SUPERIOR PIECE GOODS CORP.
Tel. AL 4-8319 • 200 Orchard St., New York, N.Y. 10002

S & G MEAT MARKET
ANTANAS VAITKUS, vedėjas

84-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. ..... Tel. VI 9-5077
340 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. ..... Tel. STagg 2-4329
91-15 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. — Tel. 441-4554
Papigintomis kainomis priimame užsakymus
VESTUVĖMS ir POBŪVIAMS
Pristatome į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius
We take all orders special price for Weddings and Parties
Home-Made Bologna

DARBININKAS

Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923
Spaustuvė GL 2-6916
Vienuolynas .... GL 5-7068

NEW YORKO NAUJIENOS

Tėv. Petras Baniūnas, Darbininko administratorius, vyksta į Italijoje gyvenusių lietuvių suvažiavimą, kuris bus rugsėjo 4 Chicagoje. Suvažiavimo reikalais kreiptis: Zenonas Krasauskas, 4602 So. California Av., Chicago, Ill., 60632.

Balfo centre liepos mėnesį gauta 4,552 dol., išleista — 2,913 dol. Tai pirmą kartą Balfo veikloje, kad vasaros mėnesį pajamos būtų didesnės už išlaidas. Nemaža pajamų gauta iš Sibiro maldaknygės reprezentacinio leidinio. Siuntinių buvo išsiųsta 72, jų vertė — 3,357 dol. Į Pietų Ameriką siunčiamos Balfo surinktos knygos.

Angelų Karalienės parapijos bažnyčioje Parcinkulės atlaidai praėjo iškilmingai. Žmonių buvo pilna bažnyčia, dalyvavo daug kunigų. Taip pat dalyvavo vysk. Pr. Brazys, kuris atlaikė mišias ir pasakė pamokslą.

New Yorko Liet. Vyrų choro koncertas bus gruodžio 5 Franklin K. Lane mokyklos salėje, Woodhavene. Chorui vadovauja muz. Vl. Baltrušaitis.

Ginkų saldainių krautuvė, 495 Grand St., Brooklyn, N.Y., nuo rugpiūčio 16 iki rugsėjo 7 bus uždaryta vasaros atostogoms.

J. Parojus, išvykęs atostogauti į Catskill kalnus, atsiuntė sveikinimus Darbininko redakcijai ir administracijai.

Aldona ir Juozas Sodaičiai atostogavo Bermudos saloje, iš kur sveikinimus atsiuntė Darbininkui. Kitą atostogų dalį praleido Kennebunkporte, Maine, pas tėvus pranciškonus.

Už Agroncmo Aleknos vėlę 5 metų mirties sukakties proga mišios bus pranciškonų koplyčioje rugpiūčio 14 8 v.r.

Dr. Algirdas Julius Greimas rugsėjo 3, penktadienį, New Yorke skaitys viešą paskaitą. Svečias iš Paryžiaus kalbės apie išeivijos santykį su Lietuva. Vieta: Carnegie Endowment patalpos Manhattan. pradžia 8 v.

Du autobusai išeina į Lakewood Pa., lietuvių dieną. Autobusai išvažiuoja rugpiūčio 15 8:15 nuo Šalinskų laidojimo koplyčios, Jamaica ir Forest Parkway, Woodhavene. Autobusai apie9 v. sustoja prie Apreiškimo bažnyčios.

Asmeniui tik 5 dol. Yra likusios dar kelios laisvos vietos. Kreiptis R. Legeckis — JA 3-0398, M. Šalinskienė — VI 7-4490, Darbininko administracija GL 2-2923.

Lakewood, Pa. lietuvių dienoje veiks ir Darbininko kioskas. Bus galima užsisakyti Darbininką, įsigyti knygų bei plokštelių.

Sol. Lionės Juodytės-Matthews mažoji dukrelė rugpiūčio 10 New Yorko paviljone buvo pakviesta padainuoti keletą dainelių Little International vaikų pasirodyme.

Jonas Simanavičius ir Vladas Simanavičius su šeima, visi iš Toronto, svečiavosi Kennebunkporte, New Londone ir New Yorke. Čia aplankė Darbininką.

A. a. Stepono Tumpio mirties metinių prisiminimui velionies motina V. Tumpienė užprašė mišias rugpiūčio 13 pranciškonų koplyčioje ir rugpiūčio 21 8:30 v. — Apreiškimo bažnyčioje. St. Tumpis žuvo praeitais metais motociklo katastrofoje, Lietuvoje.

Mirus Balbinos Tamulionienės motinai Barnauskienei Toronte, Ont., vietoje užuojautos, Marija Fiore iš Richmond Hill N.Y., užprašė mišias, kurios bus pranciškonų koplyčioje rugpiūčio 14.

Rožė Mainelytė, išvykusi atostogų į Ispaniją, atsiuntė sveikinimus Darbininkui.

Šv. Jurgio lietuvių parapijos metinis piknikas įvyksta rugpiūčio 15 d. Prospect Salėje, Prospect Ave., tarp 5 ir 6 Aves. South Brooklyn, N.Y. Pradžia 1 v. p.p., šokiai 6 val. Parapijos klebonas Kun. A. Petrauskas kviečia parapiečius ir svečius atsilankyti.

VEDYBŲ SUKAKTIS

Elenos Kancieriūtės ir Edvardo K. Joffe's auksinė 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktis atžymėta liepos 25. Nedaug beliko brooklyniečių, kurie atsimintų Angelų Karalienės parapijos choristę Eleną Kancieriūtę, kaip vieną geriausių tų laikų mėgėją dainininkę-vaidintoją.

Liepos 25puikioje The Chanticler įstaigoje, Millburn, N. J. jų vaikai suruošė tikrai šaunias savo tėvams auksines sukaktuves, sukviesdami dar gyvus esančius vestuvių dalyvius į banketą.

Elena ir Edvardas Konstantinas Joffe po vestuvių apsigyveno Linden, N.J., ten išaugino gražią šeimą —4 sūnus ir 3 dukras, kurie jau visi yra sukūrę savo šeimas su 35 vaikaičiais.

Edvardas, dirbdamas su savo bendradarbiais ir pasinaudodamas įvairių plastikų išradimais, susibūrę į grupę, pasivadinę Park Plastic Co. Manufacturers of Toys, Linden, N. J., kuri išaugo į didelę įstaigą su biuru 5 Ave., N.Y.C. gamina plastikinius vaikų žaislus. Nors Edvardas jau pasitraukęs į pensiją, bet jo šeima ten yra vadovaujamose rolėse.

Nedaug kas gali pasigirti taip gražiu šeimos sugyvenimu kaip Joffes. Jie kas metai motinos ir tėvo gimtadienius, kur nors išvykę kartu pasilinksmina ir drauge atšvenčia.

Elena Kancieriūtė-Joffe yra Amerikoje gimusi lietuvaitė, puseserė (brolių vaikai) neseniai Katonah N.Y. mirusio mokytojo Ernesto Kanzler. Edvardas K. gimęs Lietuvoje Žemaitijoje, bet augęs Liepojoje, Latvijoje, jaunas atvykęs Brooklynan, N.Y. irgi priklausė Angelų Karalienės parapijos chorui.

Ilgiausių metų!

Vestuvių ir jubiliejaus dalyvis

Kultūros židiniui įsigyti rengiami šie trys parengimai: spalio 3 — rudens šokių vakaras su įvairia programa, lapkričio 13 — žygio į Jungtines Tautas metu — susipažinimo vakaras ir šokiai ir N. Metų sutikimas. Visuomenė kviečiama prisidėti auka bei gausiai dalyvauti šiuose parengimuose.

Komitetas Lietuvos Nepriklausomybei Atstatyti dėkoja Lietuvos atsiminimų radijo programos vedėjui J. Stukui už leidimą tos programos piknike rinkti aukas žygiui į J. Tautas paremti. Taip pat dėkoja kun. dr. St. Valiušaičiui, tarusiam apie šį žygį prasmingą žodį ir visiem aukotojam. Aukų surinkta 102.50 dol.

Ieškoma moteris, kuri galėtų padėti artraičiu sergančiai vidutinio amžiaus moteriai, kuri gyvena prie 103 St. ir Liberty Av. Ozone Parke. Geras užmokestis darbo 5 dienos savaitėj. Informacijai VI 3-1023.

Išnomuojami butai Bronx Concourse: 3 kambarių — 90 dol.; 5 — 100 dol.; 6 — 140 dol. Apt. Center, 22 39 Grand Councourse, Bronx, N. Y. WE 3-0300.

Paieškomas Juragis Juozas, s. Jono, išvykęs iš Kauno. Prašo atsiliepti: Matukavaitė, Ona, gyvenanti Kaune, Liškiavos g-vė 11-2.

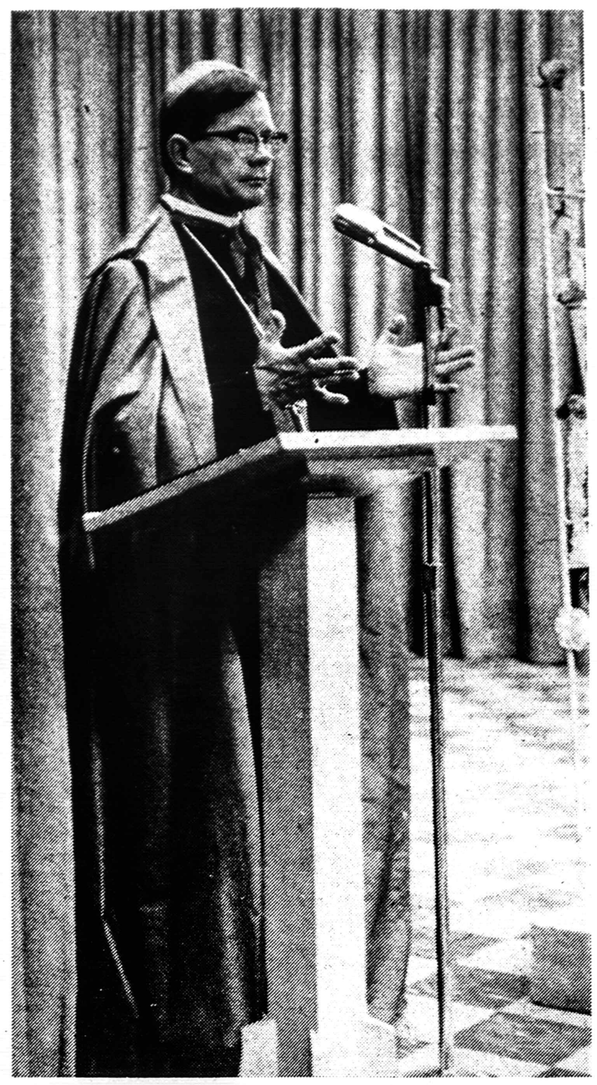

VYSK. PRANAS BRAZYS, MIC, kalba jo garbei surengtose išleistuvėse rugpiūčio 5 Maspetho lietuvių parapijos salėje. Nuotr. V. Maželio.

VYSK. PR. BRAZIO IŠLEISTUVĖS

Vysk. Prano Brazio išleistuves surengė specialus komitetas rugpiūčio 5 Maspetho lietuvių parapijos salėje. Žmonių atsilankė per du šimtus. Pradžioje buvo kokteilis, o 7:30 v.v. — iškilminga vakarienė.

Maldą sukalbėjo šios parapijos šeimininkas prel. J. Balkūnas, toliau programai vadovavo aktorius Vitalis Žukauskas, rengimo komiteto pirmininkas. Sveikinimo kalbą pasakė Lietuvos atstovas Washingtone J. Kajeckas, ilgesnį žodį tarė pats vysk. Pr. Brazys.

Vakarienės tikslas buvo surinkti kuo daugiau pinigų. Pinigai atiduoti naujajam vyskupui, kuris, grįžęs į Europą, turės įsikurti savo įstaigą, lankyti lietuvius. Jam reikalinga materialinė pagalba. Ši reikalią supratęs Balfo centras ėmėsi iniciatyvos, sudarė komitetą, kuris surengė šias jaukias išleistuves. Vaišės stipriai parėmė dr. J. Kazickas, dr. K. Valiūnas. Vyriausia šeimininkė buvo A. Radzivanienė, jai talkino gražus būrys mergaičių.

Vysk. Pr. Brazys į Europą išskrido rugpiūčio 6, penktadienio ryte, išskrido tiesiai į Frankfurtą. Iš ten keliavo į studijų savaitę, kuri šiuo metu vyksta Vasario 16 gimnazijos patalpose.

PADĖKA

Vysk. Pr. Brazio išleistuvių komitetas nuoširdžiai dėkoja visiems dalyviams, bet ypač dėkoja šeimininkėms: Bobelienei, Koncienei, Kregždienei, Malinauskienei, Sandanavičienei, Tutinienei, Vainienei ir padavėjoms: Barauskaitei, Bobelytei, Kapočiūnaitei, Kregždytei, G. ir L. Malinauskaitėms ir Tutinaitei.

East New Yorke išnuomojamas gražus butas iš 6 šviesių kambarių. Tel. EV 5-8294.

BAIGĖ MOKSLĄ IR IŠVYKO Į KARIUOMENĘ

Vytautas Beleckis, gimęs 1943 sausio 7 Lietuvoje, Petro ir Sofijos Beleckų sūnus, baigė Pratt Institutą BS laipsniu, studijavo industrial design. Kartu lankė ROTC karo mokyklos kursus ir gavo leitenanto laipsnį. Paskutiniaisiais metais buvo visų kadetų vadas.

Šiuo metu pašauktas atlikti karinės prievolės, išvyko RF Bragg, North Caroline.

Atlikęs karinę tarnybą, galvoja pasilikti kariuomenėje.

ATS. GEN. JOHNSON prisega medalį lei. Vytautui Beleckui už gerą karo mokyklos baigimą.

BOSTONO ŽINIOS

Kun. Juozas Svirskas rugpiūčio 14 d. užbaigia savo vasaros atostogas ir grįžta į darbą šv. Petro parapijoje.

Bostono arkivyskupijos kunigams metinės trijų dienų rekolekcijos pradedamos rugpiūčio 30 d. Iš šv. Petro parapijos pirmą savaitę vyks kun. J. Svirskas, antrą kun. J. Klimas ir trečią kun. A. Janiūnas.

Tėvai marijonai Marianapoly rugsėjo 5 d. ruošia Šiluvos Marijos maldos atgailos dieną. Šventė pradedama mišiomis 11 val. ryto. 1:30 val. po pietų bus einami Kryžiaus Keliai už Sibiran išvežtuosius, minint 25-tąsias metines nuo pirmųjų vežimų. 2:30 val. po pietų procesija su Švč. Sakramentu prie Marijos šventovių Lietuvoje prisiminimo paveikslų.

Kun. A. Kontautas ir kun. A. Jurgelaitis, O. P., rugpiūčio 9 d. išvyko kelioms dienoms į Kanadą. Abu kunigai grįš šeštadienį ir rugpiūčio 15 šv. Petro parapijos bažnyčioje aukos mišias.

PAS PIANISTĘ JULIJĄ RAJAUSKAITĘ

Julijos Rajauskaitės — Šiušienės piano koncertas liepos 25 d. įvyko jų jaukiuose namuose Highland Park, N. J.

Pirmoje dalyje pianistė išpildė Bacho preliudą ir Šopeno du etiudus. Viešnia — rašytoja O. B. Audronė paskaitė savo naujausios kūrybos. Į anglų kalbą nesuprantantiems išvertė muzikė Čerienė-Mulks.

Antroje dalyje pianistė Rajauskaitė-Šušienė atliko Scarletti sonatą, Listo — Užmirštą valsą ir Listo Etiudą F minor.

Pabaigai programos vadovė dailininkė Aleksandra Vitkauskaitė-Merker, paskaitė kelis Leonardo Andriekaus eilėraščius iš "Naktigonės". Po meninės dalies klausytojai šeimininkų buvo pavaišinti. K.

Nukryžiuotojo Jėzaus seselių ir jų rėmėjų ruošiamas metinis piknikas įvyks darbo dienos— Labor Day šventėje, rugsėjo 6 seselių vienuolyno motiniško namo sodyboje, 261 Thatcher gatvė, Brockton, Mass. Iš Bostono organizuojamas autobusas. Kelionė ten ir atgal kainuoja 2 dol. Bilietus galima gauti pas Ievą Marksienę ir Nellie Grabijolienę.

Šv. Petro parapijos mokyklose vykdomi remontai. Seselės Inkarnatos ir PTA draugijos rūpesčiu atnaujinti ir naujai nudažyti visi mokyklos prie I gatvės klasių staleliai ir sudėtos naujos grindys dviejuose kambariuose, kuriuose šiais metais veiks vaikų darželis ir vaikų lopšelis.

Antanas ir Petronėlė Žernauskai šv. Petro parapijai bažnyčios frontinio lango pataisymui aukojo 100 dol.

Speciali rinkliava Bostono arkivyskupijos bažnyčiose daroma rugpiūčio 15. Rinkliava skiriama arkivyskupijos reikalam.

Bostono ir apylinkių jaunimas — moksleiviai ateitininkai ir jūros skautai nuo rugpiūčio 1 d. stovyklauja Maine, Tėvų Pranciškonų sodyboje. Jie ten praleis po porą savaičių. Stovyklos baigiasi rugpiūčio 14 d.

Tėvų Pranciškonų sodyba yra puiki vieta stovyklavimui —didelė sodyba, žaidimams ir sportavimui puiki salė ir sporto įrengimai, maudimuisi be atviro Atlanto dar ir jūros vandens puikus baseinas. O svarbiausia — grynas oras.

Istorikas dr. Juozas Jakštas, iš Cleveland, Ohio, istorijos leidimo reikalais lankėsi Bostone. Visą savaitę nuo ankstaus ryto iki vėlaus vakaro praleido dienas Harvardo universiteto bibliotekose. Ta pačia proga iš Bostono buvo nuvykęs į Mainą pas tėvus pranciškonus ir dalyvavo jų rengtoje lietuvių dienoje. Buvo apsistojęs pas dr. Petrą ir Pranę Kalades.

Emilija Kazlauskienė po operacijos jau paliko ligoninę ir sveiksta savo namuose Arlingtone.

Tragiškai žuvo Audronė Lapinskaitė

Jos brolis kompoz. Darius — sužeistas

Praeitą mėnesį iš Bostono išvyko Audronė Regina Lapinskaitė pas savo brolį kompozitorių Darių Lapinską į Stuttgartą, Vokietijoje. Ten jos brolis yra operos dirigentas. Abu išsinuomavę mašiną, keliavo po Europą, buvo nuvykę net į Šiaurės Afriką.

Grįžtant per Ispaniją, apie 100 mylių į šiaurę nuo Madrido, Palencijos mieste, ištiko juos nelaimė. Kelių sankryžoje ant jų automobilio užlėkė sunkvežimis ir kirto į mašinos šoną. Audronė vairavo mašiną. Ji buvo smarkiai sukrėsta ir po penkių valandų Palencijos ligoninėje mirė. Kompozitorius Darius, kuris sėdėjo mašinos kitame šone, buvo tik sutrenktas ir krintančių stiklų sužalotas. Tai atsitiko rugpiūčio 3 d.

Audronė Regina Lapinskaitė studijavo Bostono kolegijoje. Kartu ji priklausė šv. Petro parapijos CYO, Baltijos skaučių tuntui ir O. Ivaškienės vadovaujamai tautinių šokių grupei. Nuo visų darbų surasdavo laiko ir pradijoje tvarkė aukotojų knygas, kasmet vasaros atostogom išleisdavo klebonijos šeimininkę Bronę Skabeikaitę.

Audronės kūnas šią savaitę parvežamas laidoti į Bostoną.

Didžiam liūdesy, liko jos tėvai, gyveną 169 Bowen Street, South Boston, Mass.

Baigė mokslą ir išvyko į Turkiją

Jūra L. Strimaitytė iš Elizabeth, N.J., šį pavasarį labai gerais pažymiais baigė Georgetown universiteto School of Foreign Service ir 7 birželio gavo bakalauro laipsnį. Jos studijų pagrindiniu dalyku buvo tarptautiniai santykiai ir ekonomija. Ji yra priimta į Peace Corps. Atlikusi Princeton universiteto vieno mėnesio apmokymą, liepos 22 išskrido į Turkiją, kur Istanbule dar du mėnesius pati mokysis turkų kalbos, o nuo rugsėjo mėnesio pradės mokytojauti kurioje nors turkų aukštesnioje mokykloje, dėstydama anglų kalbą. Turkijoje Jūra išbus dvejus metus.

Jūra Strimaitytė yra baigusi Elizabetho šeštadieninę mokyklą. Būdama aukštesniojoje mokykloje, priklausė New Yorko moksleivių ateitininkų kuopai. Į Studentų Ateitininkų Sąjungą ji buvo priimta, išlaikiusi reikiamus egzaminus studentų ateitininkų stovykloje 1963 m. Ariel, Pa.

JŪRA L. STRIMAITYTĖ

Maloniai kviečiame atvykti į ŠILUVOS MARIJOS — MALDOS IR ATGAILOS ŠVENTĘ,

kuri įvyks

SEKMADIENĮ, RUGSĖJO 5 D., Marianapolyje, Thompson, Connecticut.

PROGAMA:

11 val. Šv. Mišios su pamokslu,
1:30 val. Kryžiaus keliai už Sibiran išvežtuosius, minint 25-tąsias metines nuo pirmųjų vežimų,
2:30 val. Procesija su Švč. Sakramentu prie Marijos šventovių Lietuvoje paveikslų.

Marianapolio Tėvai Marijonai

VASAROS ATOSTOGAS

praleisti be rūpesčių—sveikai, linksmai, įdomiai — maloniai kviečiame

MEŠKOS ir MEŠKIUKO

vasarvietėje

42 Beach St., Monument Beach, Cape Cod, Mass.

Tel. 759-3251 (Area Code 617)

Savininkai patys svečius priima, pilnai aprūpina ir lietuvišku nuoširdumu globoja. • CAPE COD žaluma grožis, ATLANTO vandens malonumas, SILVER BEACH smėlio tyrumas — žavi gamtos dovana. • Mėgėjų patogumui yra valtis — žuvavimui, sail-fish—buriavimui, ping-pong stalas, teniso aikštė. • Vakare tėvams išvykus, prižiūrimi vaikai. Užsisakyti galima adresu:

MARIA LUSYS
88-01 104th Street
Richmond Hill, N. Y. 11418
Tel. 849-1193
Iki malonaus pasimatymo!